

ZAKON O REVIZIJI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja revizije finansijskih izveštaja, obaveznost revizije, stručna osposobljenost lica i licence za obavljanje revizije, davanje i oduzimanje dozvole za rad društvima za reviziju i samostalnim revizorima, nadzor nad obavljanjem revizije, Komora ovlašćenih revizora (u daljem tekstu: Komora), osnivanje i nadležnosti Odbora za javni nadzor nad obavljanjem revizije, međunarodna saradnja sa nadležnim telima u oblasti nadzora, kao i druga pitanja u vezi sa revizijom.

Definicije

Član 2.

Pojedini pojmovi, u smislu ovog zakona, imaju sledeća značenja:

1) revizija finansijskih izveštaja (u daljem tekstu: revizija) je postupak provere i ocene finansijskih izveštaja, kao i podataka i metoda koji se primenjuju pri sastavljanju finansijskih izveštaja na osnovu kojih se daje nezavisno stručno mišljenje o tome da li finansijski izveštaji u svim materijalno značajnim aspektima daju istinit i pošten prikaz finansijskog stanja i rezultata poslovanja pravnog lica u skladu sa odgovarajućom regulativom za izradu finansijskih izveštaja;

2) zakonska revizija označava reviziju redovnih godišnjih i konsolidovanih finansijskih izveštaja, sastavljenih u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, a koja je po ovom zakonu obavezna;

3) društvo za reviziju je privredno društvo sa sedištem u Republici Srbiji, osnovano u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva i koje u skladu sa ovim zakonom ima važeću dozvolu za obavljanje revizije;

4) revizorsko društvo države članice je pravno lice, bez obzira na njegovu pravnu formu, koje ima dozvolu nadležnog organa države članice Evropske unije (u daljem tekstu: država članica) za obavljanje zakonske revizije;

5) revizorsko društvo treće zemlje je pravno lice, bez obzira na njegovu pravnu formu, koje ima dozvolu nadležnog organa treće zemlje za obavljanje zakonske revizije;

6) ovlašćeni revizor je fizičko lice koje je, u skladu sa ovim zakonom, položilo ispit za sticanje zvanja ovlašćeni revizor, a koje nema važeću licencu za obavljanje revizije;

7) licencirani ovlašćeni revizor je fizičko lice koje je, u skladu sa ovim zakonom, položilo ispit za sticanje zvanja ovlašćeni revizor i ima važeću licencu za obavljanje revizije;

8) samostalni revizor je licencirani ovlašćeni revizor koji, u skladu sa ovim zakonom, ima važeću dozvolu da obavlja reviziju kao preduzetnik;

9)—revizor države članice je fizičko lice koje ima važeću ispravu nadležnog organa države članice za obavljanje zakonske revizije;

10) revizor treće zemlje je fizičko lice koje ima važeću ispravu nadležnog organa treće zemlje za obavljanje zakonske revizije, isključujući državljane Republike Srbije koji su tu ispravu stekli u bivšim članicama SFRJ, a koje nisu članice Evropske unije;

11) revizor grupe je društvo za reviziju koje vrši zakonsku reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja;

12) mreža označava organizaciju koja:

(1) za cilj ima međusobnu saradnju i kojoj pripadaju društva za reviziju, odnosno samostalni revizori, i

(2) koja za cilj ima raspodelu dobiti ili troškova, ili ima zajedničko vlasništvo, kontrolu ili upravu, zajedničku politiku i procedure kontrole kvaliteta obavljanja revizije, zajedničku poslovnu strategiju, korišćenje zajedničkog imena ili značajnog dela stručnih resursa;

13) povezano revizorsko društvo sa društvom države članice je društvo za reviziju koje je sa revizorskim društvom države članice povezano zajedničkim vlasništvom, kontrolom ili upravljanjem;

14) revizorski izveštaj je izveštaj o obavljenoj reviziji koji izdaje društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor u skladu sa ovim zakonom i Međunarodnim standardima revizije;

15) nadležni organi su ovlašćeni organi ili tela država članica i trećih zemalja za uređivanje revizije i/ili za nadzor revizora i revizorskih društava, kao i za saradnju sa nadležnim organima drugih država u oblasti revizije;

16)—Međunarodni standardi revizije i Međunarodni standard kontrole kvaliteta (u daljem tekstu: MSR) su Međunarodni standardi revizije (International Standards on Auditing - ISA) i Međunarodni standard kontrole kvaliteta (International Standard on Quality Control - ISQC) i sa njima povezani stavovi i standardi koje je objavio Odbor za međunarodne standarde revizije i usluga uveravanja (International Auditing and Assurance Standards Board - IAASB) Međunarodne federacije računovođa (International Federation of Accountants - IFAC), izmene ovih standarda, kao i budući standardi izdati ili prihvaćeni od strane ovog tela, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo);

17) Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI) su Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (MSFI) i Međunarodni standard finansijskog izveštavanja za mala i srednja pravna lica (MSFI za MSP), bliže definisani zakonom kojim se uređuje računovodstvo;

18) Kodeks profesionalne etike revizora je Kodeks etike za profesionalne računovođe Međunarodne federacije računovođa (IFAC Code of Ethics for Professional Accountants), na osnovu kojeg Komora donosi svoj Kodeks ili odluči da primenjuje direktno Kodeks etike za profesionalne računovođe Međunarodne federacije računovođa;

19) Međunarodni standardi edukacije su Međunarodni standardi edukacije za profesionalne računovođe (International Education Standards - IES) koje je usvojila Međunarodna federacija računovođa;

20) društvima od javnog interesa smatraju se:

(1) velika pravna lica razvrstana u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo;

(2) pravna lica koja se smatraju javnim društvima u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala;

(3) sva pravna lica koje Vlada na predlog nadležnog ministarstva proglasi pravnim licima od javnog interesa za Republiku Srbiju, nezavisno od njihove veličine;

21)—nepraktičar je fizičko lice, koje najmanje tri godine pre članstva u Odboru za javni nadzor nad obavljanjem revizije, nije vršilo revizije, nije imalo pravo glasa u društvu za reviziju, nije bilo direktor, odnosno član organa upravljanja ili nadzora društva za reviziju i nije bilo zaposleno u društvu za reviziju;

22) ključni revizorski partner je:

(1) licencirani ovlašćeni revizor kojeg društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor imenuje za određeni revizorski posao kao glavno i odgovorno lice za vršenje zakonske revizije u ime društva za reviziju, odnosno u ime samostalnog revizora i koji potpisuje revizorski izveštaj;

(2) u slučaju revizije grupe - licencirani ovlašćeni revizor kojeg društvo za reviziju imenuje kao glavno i odgovorno lice za vršenje zakonske revizije na nivou grupe i koji potpisuje izveštaj o reviziji grupe;

23) treća zemlja je država koja nije članica Evropske unije;

24) povezana lica su povezana lica u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva;

25) filijala društva za reviziju predstavlja organizacionu jedinicu društva za reviziju bez svojstva pravnog lica;

26) ovlašćeni interni revizor je fizičko lice koje ima odgovarajuće stručno zvanje stečeno u skladu sa ovim zakonom;

27) Odbor za javni nadzor nad obavljanjem revizije je telo koje osniva Vlada sa nadležnostima utvrđenim ovim zakonom.

Utvrđivanje i objavljivanje prevoda MSR

Član 3.

Prevode MSR rešenjem utvrđuje Ministarstvo.

Rešenje iz stava 1. ovog člana, kojim se određuje i datum početka primene MSR, zajedno sa tekstom prevoda MSR, Ministarstvo objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranici Ministarstva.

Ko može da obavlja reviziju

Član 4.

Reviziju može da obavlja:

1) društvo za reviziju iz člana 2. tačka 3) ovog zakona koje ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom zaposlenog najmanje jednog licenciranog ovlašćenog revizora i ispunjava druge uslove utvrđene ovim zakonom;

2) revizorsko društvo države članice koje je za obavljanje revizije dobilo dozvolu u skladu sa ovim zakonom;

3) revizorsko društvo treće zemlje koje je za obavljanje revizije dobilo dozvolu u skladu sa ovim zakonom;

4) samostalni revizor iz člana 2. tačka 8) ovog zakona;

5) revizor države članice koji ima važeću licencu i dozvolu za obavljanje revizije, koje su izdate od nadležnog organa u Republici Srbiji, a koji je registrovan kao preduzetnik u Republici Srbiji;

6) revizor treće zemlje koji ima važeću licencu i dozvolu za obavljanje revizije, koje su izdate od nadležnog organa u Republici Srbiji, a koji je registrovan kao preduzetnik u Republici Srbiji.

Društva za reviziju iz stava 1. ovog člana obavljaju reviziju preko licenciranih ovlašćenih revizora.

Nedostojnost za obavljanje revizije, sticanje licenci i obavljanje drugih poslova u oblasti revizije

Član 5.

Lica koja su pravosnažno osuđena za krivična dela utvrđena ovim zakonom, ne mogu da obavljaju reviziju, stiču licence i zvanja u skladu sa ovim zakonom, kao i da obavljaju druge poslove u oblasti revizije, utvrđene ovim zakonom.

Krivična dela koja određena lica čine nedostojnim za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana, u smislu ovog zakona jesu krivična dela protiv prava po osnovu rada, privrede, imovine, pravosuđa, pranja novca, finansiranja terorizma, javnog reda i mira, pravnog saobraćaja i službene dužnosti.

Uslovi za izdavanje licence za obavljanje revizije

Član 6.

Licenca za obavljanje revizije (u daljem tekstu: licenca) je javna isprava koju, u skladu sa ovim zakonom, izdaje Ministarstvo.

Licenca se izdaje licu koje ispunjava sledeće uslove:

- 1) da ima položen ispit za zvanje ovlašćeni revizor;
- 2) da ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine;
- 3) da ima najmanje tri godine praktičnog radnog iskustva na zakonskim revizijama, od kojih najmanje dve godine uz nadzor licenciranog ovlašćenog revizora. Pod praktičnim radnim iskustvom na zakonskim revizijama smatra se radno iskustvo, na neodređeno ili na određeno vreme, stečeno u radnom odnosu u društvu za reviziju, odnosno kod samostalnog revizora na poslovima zakonske revizije;
- 4) da, u skladu sa ovim zakonom ne postoji zabrana izdavanja nove licence, u slučaju ako mu je licenca ranije oduzeta - do isteka perioda u kome postoji zabrana izdavanja nove licence;
- 5) da nije pravosnažno osuđivan za krivična dela koja ga čine nedostojnim za obavljanje ovih poslova, u smislu člana 5. ovog zakona.

Licenca iz stava 1. ovog člana može biti izdata revizoru države članice koji ima važeću ispravu nadležnog organa države članice za obavljanje zakonske revizije, koja po sadržaju odgovara licenci (licenca, sertifikat i sl.) i ispunjava uslove iz stava 2. tač. 2) - 5) ovog člana.

Licenca iz stava 1. ovog člana može, pod uslovima reciprociteta, biti izdata revizoru treće zemlje koji ima važeću ispravu nadležnog organa treće zemlje za obavljanje zakonske revizije, koja po sadržaju odgovara licenci (licenca, sertifikat i sl.) i ispunjava uslove iz stava 2. tač. 2) - 5) ovog člana.

Za dobijanje licence revizor države članice, odnosno revizor treće zemlje dužan je da položi dopunski ispit iz poznavanja propisa Republike Srbije iz oblasti navedenih u članu 8. stav 4. tačka 1) ovog zakona, a koje su obuhvaćene programom Komore iz stava 5. tog člana.

Izdavanje, produženje i oduzimanje licence

Član 7.

Zahtev za izdavanje licence podnosi se Ministarstvu.

Uz zahtev za izdavanje licence podnosi se:

- 1) uverenje o položenom ispitu za zvanje ovlašćeni revizor;
- 2) dokaz o stečenom obrazovanju iz člana 6. stav 2. tačka 2) ovog zakona;
- 3) dokaz o radnom iskustvu iz člana 6. stav 2. tačka 3) ovog zakona;
- 4) potvrda nadležnog organa o neosuđivanosti iz člana 6. stav 2. tačka 5) ovog zakona.

Po zahtevu za izdavanje licence Ministarstvo donosi rešenje, kojim se izdaje licenca ili se zahtev za izdavanje licence odbija.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana, ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, u skladu sa zakonom.

Licenca se izdaje na period od tri godine i produžava se na zahtev licenciranog ovlašćenog revizora, uz dokaz da je obavio kontinuirano profesionalno usavršavanje, u skladu sa ovim zakonom.

Zahtev za produženje licence može se podneti najranije tri meseca pre isteka roka važenja licence.

Ako se zahtev za produženje licence podnese po isteku roka važenja licence, smatraće se da je podnet zahtev za izdavanje nove licence.

Ako licencirani ovlašćeni revizor ne obavi kontinuirano profesionalno usavršavanje, odnosno ne podnese zahtev za produženje licence, licenca prestaje da važi, istekom tri godine od dana izdavanja.

Pri podnošenju zahteva za produženje licence, kandidat mora da ispuni uslove iz člana 6. stav 2. tač. 2) - 5) ovog zakona i da podnese dokaz da je obavio kontinuirano profesionalno usavršavanje u skladu sa ovim zakonom.

Po zahtevu za produženje licence odlučuje Ministarstvo, shodnom primenom st. 3. i 4. ovog člana.

Licenca se može oduzeti u slučajevima, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

Rešenjem o oduzimanju licence utvrđuje se i period u kome se licu kome se oduzima licenca ne može izdati nova licenca, a koji ne može biti duži od pet godina od dana donošenja tog rešenja.

Ministarstvo je dužno da po službenoj dužnosti, bez odlaganja dostavi Komori primerak rešenja o izdavanju, odnosno produženju i oduzimanju licence radi upisa u odgovarajući registar.

Ispit za sticanje zvanja ovlašćeni revizor

Član 8.

Ispit za sticanje zvanja ovlašćeni revizor polaže se u Komori, u skladu sa ovim zakonom.

Ispit za sticanje zvanja ovlašćeni revizor obuhvata potreban nivo teorijskog znanja iz predmeta relevantnih za zakonsku reviziju i sposobnost da se takvo znanje primeni u praksi.

Ispit za sticanje zvanja ovlašćeni revizor iz stava 2. ovog člana obuhvata sledeće oblasti u celini:

- 1) opšta teorija i principi računovodstva;
- 2) zakonski okvir u vezi sa pripremanjem godišnjih i konsolidovanih finansijskih izveštaja;
- 3) MSFI;
- 4) finansijska analiza;
- 5) upravljačko računovodstvo;
- 6) upravljanje rizicima i interna kontrola;
- 7) revizija i profesionalne veštine;
- 8) MSR;
- 9) profesionalna etika i nezavisnost.

Ispit za sticanje zvanja ovlašćeni revizor iz stava 2. ovog člana obuhvata i sledeće oblasti u delu koji je relevantan za zakonsku reviziju:

- 1) poznavanje propisa Republike Srbije, i to:
 - (1) pravo privrednih društava i korporativno upravljanje;
 - (2) obligaciono pravo;
 - (3) propisi koji regulišu vršenje domaćeg i međunarodnog platnog prometa i prenosa kapitala;
 - (4) propisi koji uređuju tržište kapitala i hartija od vrednosti;
 - (5) stečaj i likvidacija;
 - (6) poreski sistem;
 - (7) građansko i trgovinsko pravo, kao i propisi koji regulišu poslovanje banaka, društava za osiguranje i ostalih finansijskih institucija;
 - (8) radno pravo;
- 2) informacione tehnologije i računarski sistemi;
- 3) mikroekonomija, opšta i finansijska ekonomija;
- 4) finansijska matematika i statistika;
- 5) osnovni principi finansijskog menadžmenta privrednih društava.

Ispit za sticanje zvanja ovlašćeni revizor polaže se prema programu koji donosi Komora u skladu sa ovim zakonom, a koji obuhvata oblasti iz st. 3. i 4. ovog člana, uz prethodnu saglasnost Odbora za javni nadzor nad obavljanjem revizije (u daljem tekstu: Odbor za javni nadzor) i Ministarstva.

Oslobođenje od teorijskog dela ispita

Član 9.

Lice, koje ima diplomu univerziteta, odnosno sertifikat profesionalnog tela koje je član međunarodne ili evropske federacije računovođa, kojim dokazuje da je položilo jedan ili više predmeta utvrđenih u programu iz člana 8. stav 5. ovog zakona, može da bude oslobođeno polaganja teorijskog ispita, odnosno dela ispita.

Bliže uslove i postupak za oslobađanje polaganja ispita, odnosno dela ispita iz stava 1. ovog člana propisuje Komora, uz prethodnu saglasnost Odbora za javni nadzor i Ministarstva.

Kontinuirano profesionalno usavršavanje

Član 10.

Licencirani ovlašćeni revizor je dužan da obavlja kontinuirano profesionalno usavršavanje u cilju održavanja i unapređenja teorijskog znanja, profesionalnih veština i profesionalnih vrednosti u skladu sa zahtevima Međunarodnih standarda edukacije.

Program kontinuiranog profesionalnog usavršavanja iz stava 1. ovog člana donosi Komora, u skladu sa ovim zakonom.

Obuku u cilju sprovođenja kontinuiranog profesionalnog usavršavanja, pored Komore, mogu, uz prethodno pribavljenu saglasnost Odbora za javni nadzor da pružaju i:

- 1) visokoškolske ustanove;
- 2) profesionalna tela, odnosno organizacije, kao i druga pravna lica, koja poseduju odgovarajuće tehničke, organizacione i administrativne kapacitete, tako da obezbeđuju kvalitet obuke koji je u skladu sa programom kontinuiranog profesionalnog usavršavanja iz stava 2. ovog člana;
- 3) društva za reviziju, koja poseduju odgovarajuće tehničke, organizacione i administrativne kapacitete za organizaciju obuke.

Po završetku svake pojedinačne obuke u vezi sa kontinuiranim profesionalnim usavršavanjem, licenciranom ovlašćenom revizoru se izdaje potvrda.

Potvrda sadrži naziv oblasti koje su bile predmet obuke, kao i broj časova trajanja obuke.

II. DRUŠTVO ZA REVIZIJU I SAMOSTALNI REVIZOR

Uslovi u pogledu učešća u kapitalu i sastav organa upravljanja

Član 11.

Reviziju mogu da obavljaju društva za reviziju u kojima:

- 1) većinu akcija ili udela u kapitalu imaju društva za reviziju, odnosno licencirani ovlašćeni revizori ili revizorska društva država članica, odnosno revizori država članica;
- 2) većina, a najviše do tri četvrtine članova organa upravljanja moraju da budu licencirani ovlašćeni revizori ili društva za reviziju, odnosno revizori ili revizorska društva država članica.

Ako se organ upravljanja iz stava 1. tačka 2) ovog člana sastoji od dva člana, jedan od njih mora da bude licencirani ovlašćeni revizor ili društvo za reviziju, odnosno revizor ili revizorsko društvo države članice.

Ako organ upravljanja iz stava 1. tačka 2) ovog člana čini jedan član, on mora da bude licencirani ovlašćeni revizor ili društvo za reviziju, odnosno revizor ili revizorsko društvo države članice.

Osnivanje i organ upravljanja društva

Član 12.

Društvo za reviziju osniva se u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva, osim ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Društvo za reviziju može imati jednog ili više članova organa upravljanja.

Najmanje jedan član organa upravljanja društva za reviziju mora aktivno da govori srpski jezik.

Za člana organa upravljanja društva za reviziju ne može biti imenovano lice koje je pravosnažno osuđivano za krivična dela koja ga čine nedostojnim za obavljanje te funkcije, u smislu člana 5. ovog zakona.

Licencirani ovlašćeni revizori koji su članovi organa upravljanja društva za reviziju moraju da budu zaposleni u društvu za reviziju sa punim radnim vremenom i da zastupaju društvo za reviziju bez ograničenja.

Lica koja nisu članovi organa upravljanja društva za reviziju, a ovlašćena su za zastupanje društva za reviziju moraju da budu licencirani ovlašćeni revizori.

Dozvola za obavljanje revizije

Član 13.

Dozvolu za obavljanje revizije na osnovu koje se društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor registruje za obavljanje revizije, rešenjem izdaje Ministarstvo.

Ministarstvo je dužno da po službenoj dužnosti, bez odlaganja dostavi Komori primerak rešenja iz stava 1. ovog člana radi upisa u odgovarajući registar.

Pravno lice, koje nema dozvolu za obavljanje poslova revizije, u skladu sa ovim zakonom, ne može u obavljanju delatnosti koristiti naziv „revizija”.

Dozvola za obavljanje revizije može se oduzeti, u skladu sa ovim zakonom.

Rešenjem o oduzimanju dozvole utvrđuje se i period u kome se društvu za reviziju kome se oduzima dozvola ne može izdati nova dozvola, a koji ne može biti duži od pet godina od dana donošenja tog rešenja.

Zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje revizije

Član 14.

Zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje revizije, osnivač društva za reviziju, odnosno samostalni revizor podnosi Ministarstvu, posle osnivanja i upisa u odgovarajući registar koji se vodi kod Agencije za privredne registre.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

1) statut ili osnivački akt društva za reviziju, odnosno samostalnog revizora u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva;

- 2) dokaz o ispunjavanju uslova iz čl. 6. i 11. ovog zakona;
- 3) fotokopija lične karte, odnosno pasoša, ako je osnivač fizičko lice, odnosno izvod iz odgovarajućeg registra, ako je osnivač pravno lice;
- 4) za osnivače koji su revizorska društva država članica, odnosno za revizorska društva trećih zemalja, mišljenje nadležnog organa (instituta, komore, udruženja i sl.), koje obuhvata:
 - (1) sadržaj propisa države članice, odnosno treće zemlje koji uređuju uslove za obavljanje revizije i proveru kvaliteta obavljanja revizije;
 - (2) izjavu nadležnog organa da revizorsko društvo države članice, odnosno revizorsko društvo treće zemlje, ima pravo da obavlja revizije ili da postoje moguća ograničenja u obavljanju revizije;
 - (3) izjavu nadležnog organa da će Ministarstvo obavestavati o svim merama provere kvaliteta rada izrečenim revizorskom društvu države članice, odnosno revizorskom društvu treće zemlje;
- 5) spisak lica koja su povezana sa osnivačima sa opisom načina povezanosti;
- 6) podatke o licenciranim ovlašćenim revizorima koji će obavljati reviziju sa dokazima o radu na neodređeno radno vreme sa punim radnim vremenom;
- 7) dokaze o osiguranju od odgovornosti i plaćanju premije osiguranja;
- 8) opšti akt kojim se uređuje metodologija obavljanja revizije, po prethodno pribavljenom mišljenju Komore;
- 9) opšti akt o čuvanju dokumentacije o reviziji;
- 10) opšti akt o čuvanju poslovne tajne;
- 11) drugu dokumentaciju po zahtevu Ministarstva na osnovu koje je moguće utvrditi da li je društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor kadrovski, tehnički i organizaciono sposobno da obavlja reviziju.

Dozvola za obavljanje revizije ne može se izdati privrednom društvu kome je bezuslovno bila oduzeta dozvola, za vreme trajanja zabrane iz člana 13. stav 5. ovog zakona.

U periodu važenja zabrane iz stava 3. ovog člana, dozvola za obavljanje revizije se neće izdati ni društvu za reviziju čiji je osnivač bio i osnivač društva za reviziju kome je bila oduzeta dozvola u smislu člana 13. stav 5. ovog zakona.

Odlučivanje o zahtevu

Član 15.

Po zahtevu za izdavanje dozvole iz člana 14. ovog zakona Ministarstvo donosi rešenje, kojim se izdaje dozvola ili se zahtev za izdavanje dozvole odbija.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana, ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, u skladu sa zakonom.

Samostalni revizor

Član 16.

Samostalni revizor kao preduzetnik može istovremeno da ima samo jednu dozvolu za obavljanje revizije.

Samostalni revizor iz stava 1. ovog člana ne može obavljati druge delatnosti osim revizije i poslove iz člana 33. ovog zakona, niti može biti osnivač društva za reviziju ili drugog privrednog društva.

Samostalni revizor ne može biti u radnom odnosu kod drugog poslodavca, ne može imati druge registrovane samostalne delatnosti ili status zakonskog zastupnika, direktora, člana ili predsednika nadzornog odbora i izvršnog odbora u pravnom licu, odnosno povezanom pravnom licu sa pravnim licem kod koga se obavlja revizija, član ili predsednik upravnog i izvršnog odbora banke, zastupnik državnog kapitala, stečajni upravnik, prokurista i lice koje ugovorom o radu ima utvrđenu zabranu konkurencije.

Samostalni revizor ne može da obavlja zakonsku reviziju društava od javnog interesa.

Samostalni revizor ne može da obavlja reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Shodna primena zakona na samostalne revizore

Član 17.

Određbe ovog zakona koje se odnose na društva za reviziju primenjuju se i na samostalnog revizora, osim ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Osiguranje od odgovornosti

Član 18.

Društvo za reviziju dužno je da se osigura od odgovornosti za štetu koju učini pravnom licu kod koga obavlja reviziju, odnosno trećem licu u slučaju povrede ugovora o reviziji, odnosno povrede pravila obavljanja revizije.

Iznos najniže sume osiguranja na osnovu koje se plaća premija osiguranja za pojedinačni osigurani slučaj za svaku poslovnu godinu utvrđuje se kao veći iznos od sledećih iznosa:

- 1) od najviše cene za usluge revizije na osnovu pojedinačnog ugovora o reviziji pomnoženo sa 15;
- 2) od zbira cena za usluge revizije na osnovu svih ugovora o reviziji, pomnoženo sa 2,5.

Pojedinačni osigurani slučaj iz stava 2. ovog člana je šteta nastala u vezi sa pojedinačnim izveštajem o reviziji.

Ugovor o saradnji

Član 19.

Društvo za reviziju sa zaposlenim samo jednim licenciranim ovlašćenim revizorom, odnosno samostalni revizor dužni su da zaključe ugovor o saradnji u kojem sa drugim društvom za reviziju ili samostalnim revizorom ugovaraju da će u slučaju ako licencirani ovlašćeni revizor zaposlen u društvu za reviziju, odnosno samostalni revizor ne budu mogli zbog nesposobnosti za rad da ispune svoje obaveze iz ugovora o reviziji, to uraditi drugo društvo za reviziju ili samostalni revizor u skladu sa ovim zakonom.

Društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor dužni su da u ugovoru o reviziji koji se zaključuje sa pravnim licem kod kojeg se obavlja revizija predvide i

bliže urede mogućnost ispunjenja obaveze iz ugovora o reviziji u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Izveštaj o transparentnosti

Član 20.

Društvo za reviziju koje obavlja reviziju društava od javnog interesa u smislu ovog zakona dužno je da u roku od tri meseca od isteka kalendarske godine objavi na svojoj internet stranici ili internet stranici Komore godišnji izveštaj o transparentnosti koji sadrži:

- 1) opis pravne forme i strukture vlasništva društva za reviziju;
- 2) opis mreže, kao i njeno pravno i strukturno uređenje, ako društvo za reviziju pripada mreži;
- 3) opis upravljačke strukture društva za reviziju;
- 4) opis internog sistema kontrole kvaliteta društva za reviziju, kao i izjavu uprave o njegovoj efikasnosti;
- 5) datum kada je izvršena poslednja provera kvaliteta rada društva za reviziju;
- 6) spisak društava od javnog interesa kod kojih je to društvo za reviziju tokom prethodne poslovne godine izvršilo zakonsku reviziju;
- 7) izjavu koja se odnosi na procedure i nezavisnost rada društva za reviziju, kojom se potvrđuje da je obavljen interni pregled poštovanja zahteva nezavisnosti;
- 8) izjavu o politici društva za reviziju u vezi sa kontinuiranim profesionalnim usavršavanjem licenciranih ovlašćenih revizora;
- 9) finansijske informacije i podatke o ukupnom prihodu, odnosno prihodu od obavljanja zakonske revizije, ostalih revizija i prihodu od usluga poreskog savetovanja i drugih usluga koje nisu povezane sa revizijom;
- 10) informacije o parametrima za utvrđivanje zarada ključnih revizorskih partnera o obavljenim revizijama društava od javnog interesa.

Lice ovlašćeno za zastupanje društva za reviziju potpisuje izveštaj o transparentnosti.

III. OBAVLJANJE REVIZIJE

Obaveznost revizije

Član 21.

Revizija je obavezna za redovne godišnje finansijske izveštaje velikih i srednjih pravnih lica razvrstanih u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, javnih društava u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala nezavisno od njihove veličine, kao i svih pravnih lica, odnosno preduzetnika čiji poslovni prihod ostvaren u prethodnoj poslovnoj godini prelazi 4.400.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti (zakonska revizija).

Revizija konsolidovanih finansijskih izveštaja obavezna je za matična pravna lica koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo (zakonska revizija).

Za preračunavanje deviznog iznosa iz stava 1. ovog člana u dinarsku protivvrednost primenjuje se zvaničan srednji kurs dinara, koji utvrđuje Narodna

banka Srbije, a koji važi poslednjeg dana poslovne godine za koju se sastavlja finansijski izveštaj.

Revizija finansijskih izveštaja pravnih lica i drugih subjekata koji nisu navedeni u st. 1. i 2. ovog člana jeste dobrovoljna revizija.

Način obavljanja revizije

Član 22.

Zakonska revizija obavlja se u skladu sa ovim zakonom, drugim zakonima koji uređuju obaveznu reviziju finansijskih izveštaja kod pojedinih pravnih lica, MSR i Kodeksom profesionalne etike revizora.

Dobrovoljna revizija finansijskih izveštaja obavlja se shodnom primenom zakona i drugih akata iz stava 1. ovog člana.

Lica koja neposredno obavljaju reviziju

Član 23.

Reviziju obavljaju licencirani ovlašćeni revizori, zaposleni u društvu za reviziju, odnosno samostalni revizor pod uslovom da su članovi Komore.

Društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor mogu pojedine poslove u postupku revizije da povere i drugim licima koja su zaposlena u društvu za reviziju, odnosno kod preduzetnika - samostalnog revizora, a koja nemaju licencu za rad na poslovima revizije, pod uslovom da je njihov rad planiran i nadziran od strane licenciranog ovlašćenog revizora.

Reviziju redovnih godišnjih i konsolidovanih finansijskih izveštaja velikih pravnih lica u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo, može da obavlja društvo za reviziju koje ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom zaposlena najmanje četiri licencirana ovlašćena revizora, osim ako posebnim zakonom nije drukčije uređeno.

Izbor društva za reviziju

Član 24.

Skupština, odnosno organ utvrđen opštim aktom pravnog lica kod kojeg se vrši revizija, bira društvo za reviziju najkasnije do 30. septembra poslovne godine na koju se revizija odnosi.

Rok iz stava 1. ovog člana može da bude i duži u slučaju revizije konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana skupština, odnosno organ utvrđen opštim aktom pravnog lica kod kojeg se vrši revizija, a koje finansijske izveštaje sastavlja sa stanjem na poslednji dan poslovne godine koja je različita od kalendarske, bira društvo za reviziju najkasnije tri meseca pre isteka tako određene poslovne godine na koju se revizija odnosi.

Ugovor o reviziji

Član 25.

Međusobna prava i obaveze društva za reviziju i pravnog lica kod kojeg se vrši revizija uređuju se ugovorom o reviziji.

Ugovor o reviziji mora biti zaključen u pisanom obliku.

Ugovor o reviziji, pored elemenata propisanih zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, mora da sadrži i:

- 1) strukturu revizorskog tima, sa navođenjem stručnih kvalifikacija članova revizorskog tima;
- 2) podatke o planiranom broju sati za obavljanje revizije, po članovima revizorskog tima;
- 3) odredbu da revizorsko društvo po završetku revizije sastavlja obračun potrošenih sati po članovima revizorskog tima i ispostavlja konačni račun;
- 4) ukupnu cenu za uslugu revizije.

Društva za reviziju ne mogu ugovorene poslove da ustupaju drugim društvima za reviziju, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Ugovor o reviziji u toku obavljanja revizije ne može se raskinuti, sem ukoliko za to ne postoje opravdani razlozi.

Razlike u mišljenjima, koje se odnose na oblast računovodstva i revizije, pravnog lica kod kojeg se vrši revizija i društva za reviziju ne mogu se smatrati opravdanim razlogom za raskid ugovora u smislu stava 5. ovog člana.

Pravno lice kod kojeg se obavlja revizija i društvo za reviziju dužni su da obaveste Komoru o raskidu ugovora iz stava 5. ovog člana i obustavljanju revizije, uz detaljno obrazloženje razloga koji su doveli do raskida.

Angažovanje stručnih lica

Član 26.

Za potrebe obavljanja revizije iz specifičnih oblasti društvo za reviziju može angažovati stručna lica koja nisu licencirani ovlašćeni revizori.

Kada je u obavljanju revizije za pojedine specifične oblasti potrebno stručno mišljenje i ocena stručnih lica, međusobna prava i obaveze uređuju se ugovorom.

Obaveze pravnog lica kod kojeg se obavlja revizija

Član 27.

Pravno lice kod kojeg se obavlja revizija dužno je da društvu za reviziju stavi na raspolaganje svu potrebnu dokumentaciju, isprave i izveštaje, omogući pristup svim programima i elektronskim zapisima, uključujući štampani materijal i kopije na elektronskim medijima, kao i da pruži informacije o programima i sve informacije potrebne za obavljanje revizije.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana dužno je da u radno vreme obezbedi društvu za reviziju pristup i korišćenje poslovnih prostorija za obavljanje revizije, kao i da stavi na raspolaganje odgovarajuću opremu i zaposlene.

Radna dokumentacija

Član 28.

Licencirani ovlašćeni revizor priprema celokupnu radnu dokumentaciju na osnovu koje izdaje revizorski izveštaj.

Radnu dokumentaciju koju prikuplja i priprema licencirani ovlašćeni revizor, društvo za reviziju čuva najmanje šest godina, počevši od poslovne godine na koju se revizija odnosi.

Radna dokumentacija, odnosno kopije dokumenata prikupljenih u toku revizije vlasništvo su društva za reviziju, poverljivog su karaktera i mogu se koristiti samo za potrebe revizije, u skladu sa ovim zakonom, osim ako posebnim propisima nije drukčije uređeno.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, radna dokumentacija, odnosno dokumenti koriste se za potrebe provere kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora, kao i za potrebe nadzora, u skladu sa ovim zakonom.

Radna dokumentacija na osnovu koje se izrađuje revizorski izveštaj sastavlja se na srpskom jeziku.

Ako je licencirani ovlašćeni revizor, odnosno društvo za reviziju koje obavlja reviziju zamenjeno drugim licenciranim ovlašćenim revizorom, odnosno društvom za reviziju, prethodni licencirani ovlašćeni revizor, odnosno društvo za reviziju dužno je da novom licenciranom ovlašćenom revizoru, odnosno društvu za reviziju omogući pristup relevantnoj dokumentaciji koja se odnosi na pravno lice kod kojeg se obavlja revizija.

Ako društvo za reviziju prestane sa radom, radnu dokumentaciju su dužni da čuvaju akcionari, odnosno članovi društva za reviziju, a ako samostalni revizor prestane sa radom dužan je da radnu dokumentaciju dostavi na čuvanje Komori.

Zaštita poverljivih podataka

Član 29.

Licencirani ovlašćeni revizor i društvo za reviziju, dužni su da, kao poverljive, čuvaju sve podatke, činjenice i okolnosti koje su saznali tokom obavljanja revizije.

Poslovne tajne i informacije dužna su da čuvaju i druga lica koja rade ili su radila u društvu za reviziju i kojima su na bilo koji način dostupni poverljivi podaci iz stava 1. ovog člana.

Lica iz stava 2. ovog člana ne smeju da koriste podatke iz stava 1. ovog člana, niti smeju da omoguće njihovo korišćenje trećim licima.

Poslovne tajne čuvaju se u skladu sa ovim zakonom, osim ako posebnim propisima nije drukčije uređeno.

Društvo za reviziju dužno je da omogući uvid u podatke u slučaju primene propisa koji regulišu sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma, u prekrivičnim ili krivičnim postupcima, kao i kada njihovo dostavljanje pisanim putem zatraži sud u krivičnom ili prekrivičnom postupku.

Revizorski izveštaj

Član 30.

Revizorski izveštaj sastavlja se u skladu sa MSR.

Revizorski izveštaj sadrži minimum sledeće:

- 1) uvod u kojem se navode finansijski izveštaji koji su predmet revizije, zajedno sa računovodstvenim politikama koje su korišćene za njihovo sastavljanje;
- 2) opis svrhe i obima revizije, uz navođenje standarda revizije u skladu sa kojima je izvršena revizija;
- 3) mišljenje licenciranog ovlašćenog revizora kojim se jasno izražava da li finansijski izveštaji pružaju istinit i pošten pregled finansijskog položaja pravnog lica u

skladu sa relevantnim zakonskim okvirom, kao i da li su godišnji finansijski izveštaji u skladu sa posebnim propisima koji uređuju poslovanje pravnog lica, ako je to predviđeno tim propisima. Mišljenje revizora može biti pozitivno, mišljenje sa rezervom, negativno ili se ovlašćeni revizor može uzdržati od izražavanja mišljenja ako nije u mogućnosti da ga izrazi;

4) posebna upozorenja i probleme na koje licencirani ovlašćeni revizor želi da ukaže, ali bez izražavanja mišljenja sa rezervom;

5) mišljenje o usklađenosti izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima za istu poslovnu godinu.

Revizorski izveštaj potpisuje ključni revizorski partner.

Revizorski izveštaj sastavlja se i objavljuje na srpskom jeziku.

Uz revizorski izveštaj prilažu se finansijski izveštaji koji su bili predmet revizije.

Revizija konsolidovanih finansijskih izveštaja

Član 31.

Ključni revizorski partner kao revizor grupe odgovoran je za obavljanje revizije konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Licencirani ovlašćeni revizor kao revizor grupe vrši pregled i čuva radnu dokumentaciju o revizorskom radu drugog društva za reviziju koje je obavilo reviziju finansijskih izveštaja pravnih lica u okviru ekonomske celine.

Dokumentacija iz stava 2. ovog člana koristi se za potrebe provere kvaliteta rada društava za reviziju, odnosno licenciranih ovlašćenih revizora.

Ako reviziju finansijskih izveštaja zavisnog pravnog lica u okviru ekonomske celine koju čine matična i zavisna pravna lica, obavlja revizor ili revizorsko društvo treće zemlje, ključni revizorski partner kao revizor grupe je odgovoran za dostavljanje dokumentacije o radu revizora ili revizorskog društva treće zemlje za potrebe kontrole kvaliteta i nadzora u skladu sa ovim zakonom.

U cilju obezbeđenja dostavljanja dokumentacije iz stava 4. ovog člana, revizor grupe treba da zadrži kopije takve dokumentacije ili da se dogovori sa revizorima ili revizorskim društvima treće zemlje o pristupu toj dokumentaciji, odnosno da preduzme neke druge odgovarajuće mere.

Ako postoje pravna ili druga ograničenja koja proizlaze iz nacionalnog zakonodavstva treće zemlje za dostavu radne dokumentacije o obavljenoj reviziji revizora te zemlje, ključni revizorski partner kao revizor grupe dužan je da u svojoj radnoj dokumentaciji o obavljenoj reviziji konsolidovanih finansijskih izveštaja navede dokaze o svim preduzetim neophodnim merama radi njene dostave, kao i dokaze o postojanju navedenih pravnih i drugih ograničenja.

Naknada za obavljenu reviziju

Član 32.

Za obavljenu reviziju plaća se naknada.

Iznos naknade određuje se ugovorom.

Iznos naknade iz stava 1. ovog člana ne može zavisi i ne može da bude povezan sa pružanjem dodatnih usluga pravnom licu kod kojeg se vrši revizija.

Dodatne usluge uz obavljanje revizije

Član 33.

Društvo za reviziju može, pored revizije, u okviru svoje registrovane delatnosti da obavlja i usluge iz oblasti finansija i računovodstva, usluge finansijskih analiza i kontrola, usluge poreskog i drugih vrsta poslovnog savetovanja, usluge procene vrednosti kapitala, imovine i obaveza, usluge sudskog veštačenja, usluge izrade i ekonomske ocene investicionih projekata i druge srodne usluge, osim ako posebnim propisom nije drukčije uređeno.

Zabrana za revizora

Član 34.

Licencirani ovlašćeni revizor ne može da obavlja reviziju kod pravnog lica:

- 1) u kojem je vlasnik udela ili akcija;
- 2) u kojem je direktor, odnosno član organa upravljanja ili nadzora, prokurist i punomoćnik;
- 3) u kojem je direktor, odnosno član organa upravljanja ili nadzora ili prokurist njegov krvni srodnik u pravoj liniji, krvni srodnik u pobočnoj liniji zaključno sa trećim stepenom srodstva i supružnik;
- 4) u kojem je pružalo usluge iz člana 35. stav 1. tačka 3) ovog zakona za godinu za koju se obavlja revizija;
- 5) ukoliko nastupe druge okolnosti koje mogu da utiču na nezavisnost licenciranog ovlašćenog revizora.

Zabrana za društvo za reviziju

Član 35.

Društvo za reviziju ne može da obavlja reviziju kod pravnog lica:

- 1) u kojem ima udele ili akcije;
- 2) koje je vlasnik udela ili akcija društva za reviziju;
- 3) ako je društvo za reviziju, odnosno bilo koja organizaciona jedinica u mreži kojoj pripada, odnosno povezano lice sa društvom za reviziju pružalo pravnom licu u godini za koju se obavlja revizija, sledeće usluge:
 - (1) pripremu i vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja;
 - (2) procenu vrednosti kapitala, imovine i/ili obaveza koja će biti reflektovana u finansijskim izveštajima, odnosno u kojima postoji očigledan sukob interesa;
 - (3) zastupanje u sudskim postupcima u vezi sa poreskim predmetima;
 - (4) obračun poreza i podnošenje poreskih prijava za fizička lica rukovodioce u sektoru finansija u privrednom društvu;
 - (5) savete u vezi sa računovodstvenim knjiženjem poreskih obaveza;
 - (6) dizajniranje sistema interne revizije i interne kontrole kao i njihovo sprovođenje;
 - (7) dizajniranje i primenu informacionih sistema u računovodstvenoj oblasti;
 - (8) aktuarske usluge;

(9) druge usluge koje bi, u konkretnim okolnostima, mogle da ugroze nezavisnost licenciranog ovlašćenog revizora ili društva za reviziju i/ili da utiču na vrednovanje pozicija u finansijskim izveštajima;

4) ako je povezano sa pravnim licem na drugi način, tako da takva povezanost može da utiče na nezavisnost i nepristrasnost obavljanja revizije.

Obaveštavanje od strane revizora

Član 36.

Licencirani ovlašćeni revizor je dužan da bez odlaganja obavesti društvo za reviziju kod kojeg je zaposlen o nastupanju okolnosti iz člana 34. ovog zakona.

Obaveštavanje od strane društva za reviziju

Član 37.

Akcionar, odnosno član društva za reviziju dužan je da bez odlaganja obavesti društvo za reviziju o nastupanju okolnosti iz člana 35. ovog zakona.

Zabrana uticaja drugih lica

Član 38.

Vlasnici, odnosno akcionari društva za reviziju, kao i direktor, odnosno članovi organa upravljanja i nadzora tog društva ili povezanog lica ne smeju da utiču na obavljanje revizije i izražavanje revizorskog mišljenja i time ugroze nezavisnost i objektivnost licenciranog ovlašćenog revizora koji obavlja reviziju.

Smanjenje broja revizora

Član 39.

Društvo za reviziju u kojem se broj licenciranih ovlašćenih revizora smanji ispod broja propisanog ovim zakonom, dužno je da o toj promeni obavesti Komoru i Ministarstvo u roku od osam dana od dana nastale promene.

Društvo za reviziju u kojem se u toku obavljanja revizije broj licenciranih ovlašćenih revizora smanji ispod broja propisanog članom 4. stav 1. tačka 1) ovog zakona, odnosno člana 23. stav 3. ovog zakona dužno je da prekine poslove revizije i o tome obavesti pravno lice kod kojeg se obavlja revizija, Komoru i Odbor za javni nadzor u roku od osam dana od dana nastanka promene, a pravno lice započetu reviziju poverava drugom društvu za reviziju.

U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana, društvo za reviziju ne može da zaključuje nove ugovore o obavljanju revizije dok ponovo ne ispuni uslove iz člana 4. stav 1. tačka 1) ovog zakona, odnosno člana 23. stav 3. ovog zakona i o tome obavesti Komoru i Ministarstvo.

Zamena revizora i zabrana zapošljavanja

Član 40.

Društva za reviziju dužna su da najkasnije svake sedme godine od početka obavljanja revizije finansijskih izveštaja kod istog obveznika revizije izvrše zamenu licenciranog ovlašćenog revizora, potpisnika revizorskog izveštaja, odnosno ključnog revizorskog partnera, osim ako posebnim zakonom nije drukčije uređeno.

Licencirani ovlašćeni revizor, odnosno ključni revizorski partner može ponovo da obavlja reviziju kod istog obveznika revizije dve godine od datuma potpisivanja poslednjeg revizorskog izveštaja za tog obveznika u skladu sa uslovima iz stava 1. ovog člana.

Zabrana imenovanja revizora

Član 41.

Ključni revizorski partner ne može u periodu od najmanje dve godine po prestanku radnog odnosa u društvu za reviziju, biti imenovan za člana organa upravljanja kod obveznika revizije kod kojeg je vršio reviziju i čije je revizorske izveštaje potpisao.

Izveštavanje i potvrđivanje nezavisnosti društva za reviziju

Član 42.

Društvo za reviziju dužno je da izveštava pravno lice kod kojeg obavlja reviziju, odnosno Komisiju za reviziju koju je pravno lice dužno da obrazuje u skladu sa članom 43. ovog zakona, o ključnim pitanjima koja proizlaze iz obavljanja revizije, a posebno, i o značajnim nedostacima interne kontrole u vezi sa procesom finansijskog izveštavanja.

Društvo za reviziju, koje obavlja reviziju kod društava od javnog interesa dužno je da jednom godišnje, u pisanom obliku, potvrdi svoju nezavisnost prema društvu čiju reviziju finansijskih izveštaja obavlja i obavesti Komisiju za reviziju iz člana 43. ovog zakona o dodatnim uslugama kod tog društva, kao i da raspravlja o mogućim pretnjama njegovoj nezavisnosti i zaštitnim mehanizmima protiv tih pretnji.

IV. KOMISIJA ZA REVIZIJU U PRIVREDNOM DRUŠTVU I INTERNI REVIZOR

Obrazovanje i sastav Komisije za reviziju

Član 43.

Društva od javnog interesa dužna su da imaju Komisiju za reviziju (odbor za praćenje poslovanja).

Komisija za reviziju obavlja poslove u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva.

Izuzetno od stava 1. ovog člana društva od javnog interesa koja u skladu sa posebnim propisima imaju tela sa nadležnostima Komisije za reviziju iz stava 2. ovog člana, nisu dužna da je obrazuju u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno od stava 1. ovog člana društva od javnog interesa koja su zavisna društva, tj. članovi grupe društava koja na nivou grupe, imaju Komisiju za reviziju i koja nadležnosti iz stava 2. ovog člana obavljaju na nivou grupe, nisu dužna da je obrazuju u skladu sa ovim zakonom, osim ako posebnim zakonom nije drukčije uređeno.

Komisiju za reviziju čine najmanje tri člana koji se imenuju u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva.

Ovlašćeni interni revizor

Član 44.

Pravno lice može da poveri obavljanje poslova interne revizije licu koje ima sertifikat Komore o stečenom zvanju ovlašćeni interni revizor.

Zvanje ovlašćeni interni revizor može da stekne lice koje:

1) ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine;

2) ima radno iskustvo na poslovima zakonske revizije ili interne revizije, u trajanju od tri godine, odnosno radno iskustvo u trajanju od pet godina na poslovima računovodstva;

3) ima položen ispit za sticanje ovog zvanja u skladu sa programom Komore;

4) nije osuđivano za krivična dela koja ga čine nedostojnim za obavljanje ovih poslova, u smislu člana 5. ovog zakona.

Pod radnim iskustvom za polaganje ispita za sticanje zvanja ovlašćeni interni revizor, smatra se iskustvo stečeno u radnom odnosu na neodređeno ili na određeno vreme.

V. KOMORA OVLAŠĆENIH REVIZORA

Status i sedište Komore

Član 45.

Komora je nezavisna profesionalna organizacija licenciranih ovlašćenih revizora zaposlenih u društvima za reviziju, društava za reviziju i samostalnih revizora, koja ima svojstvo pravnog lica, sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i statutom Komore.

Komora ima račun.

Sedište Komore je u Beogradu.

Komora može da ima ogranke u skladu sa statutom.

Komora se registruje u Agenciji za privredne registre, u skladu sa zakonom.

Članstvo u Komori

Član 46.

Članstvo u Komori obavezno je za društva za reviziju, samostalne revizore i licencirane ovlašćene revizore zaposlene u društvu za reviziju, odnosno kod samostalnog revizora.

Društvo za reviziju i samostalni revizor stiču članstvo u Komori danom upisa u Registar društava za reviziju i samostalnih revizora.

Licencirani ovlašćeni revizor stiče članstvo u Komori danom upisa u Registar licenciranih ovlašćenih revizora.

Društvu za reviziju i samostalnom revizoru prestaje članstvo u Komori danom podnošenja zahteva za brisanje iz registra članova Komore, kao i u drugim slučajevima u skladu sa ovim zakonom i statutom Komore.

Licenciranom ovlašćenom revizoru prestaje članstvo u Komori danom brisanja iz registra iz stava 3. ovog člana.

Povereni poslovi Komore

Član 47.

Komora obavlja sledeće poslove kao javna ovlašćenja:

- 1) donosi i sprovodi program ispita za sticanje zvanja ovlašćeni revizor, organizuje ispite za sticanje zvanja ovlašćeni revizor i izdaje sertifikat za zvanje ovlašćeni revizor;
- 2) uređuje bliže uslove i postupak za oslobađanje polaganja ispita iz člana 9. ovog zakona;
- 3) donosi program kontinuiranog profesionalnog usavršavanja i organizuje stručno usavršavanje licenciranih ovlašćenih revizora;
- 4) propisuje minimum radne dokumentacije koja čini sadržaj metodologije;
- 5) vodi Registar licenciranih ovlašćenih revizora;
- 6) vodi Registar društava za reviziju i samostalnih revizora;
- 7) vodi Registar izrečenih mera;
- 8) vodi Registar članova Komore;
- 9) utvrđuje visinu članarine za članove Komore;
- 10) utvrđuje iznos nadoknade za upis u registre Komore, nadoknade za ispite koje sprovodi Komora, nadoknade za izdavanje izvoda iz registra, uverenja i potvrda o evidencijama koje Komora vodi, kao i ostale nadoknade propisane opštim aktima Komore;
- 11) utvrđuje visinu posebnog doprinosa za obavljanje kontrole kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora;
- 12) donosi godišnji plan provere kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora;
- 13) donosi metodologiju za proveru kvaliteta obavljenih revizija, proveru kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora;
- 14) obavlja kontrolu kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora.

Poslove iz stava 1. ovog člana Komora obavlja kao poverene poslove.

Akt iz stava 1. tačka 1) ovog člana donosi se uz prethodnu saglasnost Odbora za javni nadzor i Ministarstva.

Akta iz stava 1. tač. 2) - 4) i tač. 9) - 13) ovog člana donose se uz prethodnu saglasnost Ministarstva, koje pre davanja saglasnosti pribavlja mišljenje Odbora za javni nadzor.

Ostali poslovi Komore

Član 48.

Pored poslova iz člana 47. ovog zakona, Komora obavlja i sledeće poslove:

- 1) donosi Kodeks profesionalne etike revizora;

- 2) prati primenu MSR;
- 3) donosi program ispita za sticanje zvanja ovlašćeni interni revizor, organizuje ispite za sticanje zvanja ovlašćeni interni revizor i izdaje sertifikat za zvanje ovlašćeni interni revizor;
- 4) stara se o ugledu članova Komore, odnosno o obavljanju poslova revizije u skladu sa Kodeksom profesionalne etike revizora;
- 5) pruža stručnu pomoć članovima Komore;
- 6) donosi finansijski plan Komore;
- 7) dostavlja Ministarstvu i Odboru za javni nadzor godišnji finansijski izveštaj sa mišljenjem revizora i godišnji izveštaj o radu;
- 8) sarađuje i pruža stručnu pomoć Ministarstvu i Odboru za javni nadzor u obavljanju poslova u skladu sa ovim zakonom;
- 9) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom.

Na finansijski plan Komore saglasnost daje Ministarstvo po prethodno pribavljenom mišljenju Odbora za javni nadzor.

Zaštita podataka

Član 49.

Komora je dužna da čuva kao poverljive sve podatke, činjenice i okolnosti koje je pribavila u obavljanju poslova u skladu sa odredbama ovog zakona.

Odredba stava 1. ovog člana primenjuje se i na članove organa Komore, zaposlene i bivše zaposlene u Komori, odnosno na druga lica kojima su prilikom rada u Komori bili dostupni poverljivi podaci.

Poslovne tajne čuvaju se u skladu sa ovim zakonom, osim ako posebnim propisima nije drukčije uređeno.

Finansiranje Komore

Član 50.

Komora stiče sredstva za rad od:

- 1) članarine koju plaćaju članovi Komore;
- 2) nadoknade za upis u registre Komore;
- 3) posebnog doprinosa za obavljanje kontrole kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora;
- 4) drugih izvora, u skladu sa zakonom i aktima Komore.

Sredstva Komore

Član 51.

Sredstva Komore vode se na računu Komore.

Komora na posebnom podračunu vodi sredstva namenjena za kontrolu kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora.

Za raspolaganje sredstvima Komore odgovoran je Generalni sekretar, a izuzetno lice koje on ovlasti.

Komora odgovara za svoje obaveze celokupnom imovinom kojom raspolaže.

Statut Komore

Član 52.

Statutom Komore bliže se uređuju: poslovi koje Komora obavlja u okviru zakonskih ovlašćenja; način obavljanja poslova Komore; unutrašnja organizacija i rad Komore; sastav, način i postupak izbora i nadležnost organa Komore; prava i dužnosti društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora kao članova Komore; kao i druga pitanja od značaja za rad i organizaciju Komore, u skladu sa ovim zakonom.

Na statut Komore u delu koji se odnosi na obavljanje javnih ovlašćenja iz člana 47. ovog zakona saglasnost daje Ministarstvo po prethodno pribavljenom mišljenju Odbora za javni nadzor.

Objavljivanje dokumenata

Član 53.

Komora je dužna da objavi u „Službenom glasniku Republike Srbije“:

- 1) statut;
- 2) akte iz člana 47. stav 1. tačka 1) i tač. 9) - 11) ovog zakona.

Opšti akti i drugi akti koje Komora donosi u skladu sa ovim zakonom i statutom objavljuju se na internet stranici Komore.

Organi Komore

Član 54.

Organi Komore jesu:

- 1) Skupština;
- 2) Savet;
- 3) Nadzorni odbor;
- 4) Generalni sekretar;
- 5) Etički odbor;
- 6) Komisija za kontrolu kvaliteta;
- 7) drugi organi Komore.

Mandat članova organa Komore iz stava 1. tač. 2) - 6) ovog člana traje četiri godine, sa mogućnošću ponovnog izbora.

Nadležnost i način rada organa Komore utvrđuju se ovim zakonom i statutom.

Ograničenja za izbor u organe Komore

Član 55.

Generalni sekretar, članovi Saveta i Nadzornog odbora ne mogu biti lica izabrana, postavljena ili imenovana na funkciju u državnom organu, organu teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave.

Skupština

Član 56.

Skupština je najviši organ Komore.

Skupština:

- 1) donosi statut i druge opšte akte Komore;
- 2) donosi Kodeks profesionalne etike revizora;
- 3) utvrđuje godišnji program rada i finansijski plan;
- 4) donosi poslovnik o svom radu i poslovnik o radu radnih tela koje obrazuje;
- 5) bira i razrešava članove organa i tela u sastavu Komore u skladu sa ovim zakonom i statutom, osim člana Saveta koga imenuje ministar nadležan za poslove finansija;
- 6) utvrđuje visinu članarine za članove Komore;
- 7) utvrđuje iznos nadoknade za upis u registre Komore, nadoknade za ispite koje sprovodi Komora, nadoknade za izdavanje izvoda iz registara, uverenja i potvrda o evidencijama koje Komora vodi, kao i ostale nadoknade propisane opštim aktima Komore;
- 8) utvrđuje visinu posebnog doprinosa za obavljanje kontrole kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora;
- 9) razmatra izveštaje o radu organa Komore;
- 10) usvaja finansijske izveštaje i godišnji izveštaj o radu, kao i druge izveštaje koje dostavlja Savet i Nadzorni odbor Komore;
- 11) obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

Skupština ima predsednika i potpredsednika koji se biraju iz redova članova Skupštine na period od četiri godine, a ista lica mogu biti ponovo birana najviše još jedanput.

Predsednik skupštine predstavlja skupštinu, saziva sednice skupštine i vrši druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom.

Licencirani ovlašćeni revizori imaju po jedan glas pri odlučivanju na Skupštini Komore.

Na izbor, odnosno razrešenje članova organa i tela u sastavu Komore iz stava 2. tačka 5) ovog člana, saglasnost daje Ministarstvo po prethodno pribavljenom mišljenju Odbora za javni nadzor.

Savet

Član 57.

Savet:

- 1) sprovodi odluke Skupštine;
- 2) utvrđuje predlog statuta i drugih opštih akata Komore;
- 3) utvrđuje predlog programa rada i razvoja Komore i prati njihovo sprovođenje;

4) utvrđuje predlog finansijskog plana Komore i stara se o njegovom izvršenju;

5) utvrđuje minimalni oblik i sadržaj radne dokumentacije koja je sastavni deo metodologije za obavljanje revizije u skladu sa MSR;

6) utvrđuje metodologiju obavljanja provere kvaliteta obavljenih revizija, provere kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora;

7) daje prethodno mišljenje na opšti akt kojim se uređuje metodologija obavljanja revizije iz člana 14. ovog zakona;

8) obaveštava Odbor za javni nadzor o nastupanju uslova za oduzimanje licenci i dozvola za obavljanje revizije;

9) obaveštava Odbor za javni nadzor o sprovedenim postupcima kontrole kvaliteta i predlaže mere u skladu sa ovim zakonom;

10) donosi akte u skladu sa statutom;

11) obavlja i druge stručne poslove za razvoj revizorske profesije u skladu sa statutom.

Savet ima sedam članova, i to:

1) predsednika, potpredsednika i četiri člana koje bira Skupština iz reda licenciranih ovlašćenih revizora;

2) jednog člana koga imenuje ministar nadležan za poslove finansija.

Iz istog društva za reviziju može biti izabran samo jedan član Saveta.

Nadzorni odbor

Član 58.

Nadzorni odbor obavlja kontrolu poslovanja i unutrašnji nadzor nad radom Komore.

Članove nadzornog odbora i predsednika nadzornog odbora bira i razrešava Skupština iz reda svojih članova.

Generalni sekretar

Član 59.

Generalni sekretar:

1) rukovodi Komorom, predstavlja i zastupa Komoru;

2) odgovara za zakonitost rada i poslovanje Komore;

3) priprema godišnji program rada i finansijski plan Komore;

4) podnosi Savetu izveštaje o izvršenju godišnjeg programa rada i finansijskog plana Komore;

5) izvršava odluke organa Komore;

6) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih u stručnoj službi Komore;

7) donosi pravilnik o sistematizaciji radnih mesta u Komori;

8) obavlja druge poslove određene ovim zakonom i statutom.

Za Generalnog sekretara može biti izabrano lice koje ispunjava sledeće uslove:

- 1) da ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine;
- 2) da ima najmanje pet godina radnog iskustva na rukovodećim poslovima;
- 3) da je državljanin Republike Srbije;
- 4) da nije osuđivano za krivična dela, koja ga čine nedostojnim za obavljanje ovih poslova, u smislu člana 5. ovog zakona.

Generalnog sekretara bira Skupština.

Etički odbor

Član 60.

Etički odbor:

- 1) daje mišljenje o radu članova Komore u skladu sa Kodeksom profesionalne etike revizora;
- 2) promoviše principe profesionalne etike radi uspostavljanja etičkog ponašanja članova Komore u obavljanju revizije;
- 3) obavlja druge poslove u vezi sa primenom i poštovanjem Kodeksa profesionalne etike revizora.

Sastav Etičkog odbora, izbor predsednika i članova, kao i način rada, bliže se uređuju statutom.

Komisija za kontrolu kvaliteta

Član 61.

Komisija za kontrolu kvaliteta utvrđuje godišnji plan provere kvaliteta obavljenih revizija i prati njegovu primenu, razmatra izveštaje o obavljenim kontrolama kvaliteta, predlaže mere za otklanjanje nepravilnosti utvrđene u postupku kontrole kvaliteta i obavlja druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom.

Stručna služba Komore

Član 62.

Radi obavljanja stručnih, administrativnih i drugih poslova Komora obrazuje stručnu službu.

U pogledu prava, obaveza i odgovornosti po osnovu rada zaposlenih u stručnoj službi Komore primenjuju se propisi kojima se uređuje rad.

Organizacija, rad i nadležnost stručne službe Komore uređuje se statutom.

Registri Komore

Član 63.

Komora vodi:

- 1) Registar članova Komore;
- 2) Registar društava za reviziju i samostalnih revizora;

- 3) Registar licenciranih ovlašćenih revizora;
- 4) Registar izrečenih mera.

Komora je dužna da po prijemu rešenja iz člana 13. ovog zakona, bez odlaganja upiše društvo za reviziju, odnosno samostalnog revizora u registar iz stava 1. tačka 2) ovog člana.

Komora je dužna da po prijemu rešenja iz člana 7. ovog zakona bez odlaganja upiše licenciranog ovlašćenog revizora u registar iz stava 1. tačka 3) ovog člana.

Pravo da obavljaju reviziju, društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor i licencirani ovlašćeni revizor, stiču danom upisa u registre iz stava 1. tač. 1) - 3) ovog člana.

Registri iz stava 1. ovog člana vode se na srpskom jeziku.

Registri iz stava 1. redovno se ažuriraju i objavljuju na internet stranici Komore.

Registri iz stava 1. ovog člana su javne knjige.

Način vođenja registara iz stava 1. ovog člana bliže uređuje Komora.

Registar društava za reviziju i samostalnih revizora

Član 64.

Registar društava za reviziju i samostalnih revizora sadrži:

- 1) poslovno ime, adresu, matični broj, PIB i pravnu formu;
- 2) kontakt podatke i internet adresu;
- 3) adresu svake filijale i povezanog lica u zemlji i u inostranstvu;
- 4) ime i prezime i registarski broj svih licenciranih ovlašćenih revizora koji su zaposleni u društvu za reviziju, odnosno kod samostalnog revizora;
- 5) podatke o osnivačima, u skladu sa propisima o registraciji privrednih subjekata;
- 6) podatke o direktoru, odnosno o članovima organa upravljanja, u skladu sa propisima o registraciji privrednih subjekata;
- 7) podatke o članstvu u mreži;
- 8) sve ostale registracije društva za reviziju, odnosno samostalnog revizora kod nadležnih organa država članica i nadležnih organa trećih zemalja, uključujući naziv organa za registraciju i registarski broj ako postoji.

Društva za reviziju, odnosno samostalni revizori dužni su da obaveštavaju Komoru o promenama svih činjenica i okolnosti na osnovu kojih su upisani u registar iz stava 1. ovog člana, u roku od osam dana od dana nastanka promena.

Podaci koji se dostavljaju Komori moraju da budu potpisani od strane lica ovlašćenog za zastupanje društva za reviziju, odnosno od strane samostalnog revizora.

Podaci koji se dostavljaju Komori, a koje dostavljaju revizorska društva država članica i revizorska društva trećih zemalja moraju da budu prevedeni na srpski jezik od strane ovlašćenog lica u skladu sa zakonom.

Sadržina izveštaja koji se dostavlja Komori

Član 65.

Društva za reviziju, odnosno samostalni revizori dužni su da Komori, najmanje jednom godišnje do kraja marta tekuće godine, dostave izveštaj sa podacima o:

- 1) imaojima akcija i udela u društvu za reviziju, kao i o sticanju i promeni vlasnika akcija, odnosno udela;
- 2) ulaganjima na osnovu kojih su društva za reviziju, odnosno samostalni revizori direktno ili indirektno stekli učešće u drugom pravnom licu;
- 3) promenama statuta ili osnivačkog akta;
- 4) načinu izračunavanja osiguranja iz člana 18. ovog zakona i polisi osiguranja;
- 5) zaposlenima;
- 6) spisku svih ugovora o reviziji finansijskih izveštaja, po vrstama revizije, koje su društva za reviziju, odnosno samostalni revizori zaključili sa obveznicima revizije u izveštajnom periodu, kao i spisku svih ugovora o reviziji finansijskih izveštaja koji su raskinuti uz odgovarajuće obrazloženje, nezavisno od toga koja je strana raskinula ugovor;
- 7) broju izveštaja o reviziji koje je potpisao svaki licencirani ovlašćeni revizor;
- 8) drugim informacijama koje su potrebne za planiranje i sprovođenje kontrole kvaliteta i drugih aktivnosti Komore.

U godišnji izveštaj iz stava 1. ovog člana uključuju se svi podaci u periodu od 1. januara do 31. decembra prethodne godine.

Registar licenciranih ovlašćenih revizora

Član 66.

Registar licenciranih ovlašćenih revizora sadrži:

- 1) ime, prezime i registarski broj licence;
- 2) naziv, adresu, internet adresu i registarski broj društva za reviziju u kojem je licencirani ovlašćeni revizor zaposlen ili sa kojim je povezan kao partner ili na neki drugi način;
- 3) sve ostale registracije licenciranog ovlašćenog revizora kod nadležnih organa država članica i nadležnih organa trećih zemalja, uključujući naziv organa za registraciju i registarski broj ako postoji;
- 4) datum izdavanja, odnosno produženja licence.

Licencirani ovlašćeni revizor dužan je da obaveštava Komoru o promenama svih činjenica i okolnosti na osnovu kojih je upisan u registar iz stava 1. ovog člana u roku od osam dana od dana nastanka promene.

Podaci koji se dostavljaju Komori moraju da budu potpisani od strane licenciranih ovlašćenih revizora.

Podaci koji se dostavljaju Komori, a koje dostavljaju revizori država članica i revizori trećih zemalja moraju da budu prevedeni na srpski jezik od strane ovlašćenog lica u skladu sa zakonom.

Brisanje društava za reviziju i samostalnih revizora iz registra

Član 67.

Brisanje društava za reviziju i samostalnih revizora iz registra koji se vodi u skladu sa članom 63. stav 1. tačka 2) ovog zakona vrši se na osnovu rešenja Ministarstva o oduzimanju dozvole za obavljanje revizije, u skladu sa ovim zakonom.

Kad rešenje iz stava 1. ovog člana bude izvršno, Ministarstvo dostavlja primerak rešenja Komori i Agenciji za privredne registre.

Brisanje licenciranih ovlašćenih revizora iz registra

Član 68.

Brisanje licenciranih ovlašćenih revizora iz registra koji se vodi u skladu sa članom 63. stav 1. tačka 3) ovog zakona vrši se na osnovu rešenja Ministarstva o oduzimanju licence za obavljanje revizije, kao i u slučaju kada se rešenje o izdavanju licence stavi van snage, u skladu sa ovim zakonom.

Kad rešenje iz stava 1. ovog člana bude izvršno, Ministarstvo dostavlja primerak rešenja Komori.

Javnost rada Komore

Član 69.

Komora je dužna da obaveštava javnost o svim pitanjima iz nadležnosti Komore.

Komora je dužna da obaveštava Ministarstvo i Odbor za javni nadzor o disciplinskim postupcima koji se vode protiv članova Komore pred nadležnim organima Komore.

Ako se u disciplinskim postupcima ustanovi da postoji sumnja da je izvršeno krivično delo, Komora je dužna da obavesti i nadležne pravosudne organe.

Komora je dužna da na zahtev organa iz st. 2. i 3. ovog člana dostavi potrebne podatke o činjenicama o kojima ima saznanje.

Nadzor nad radom Komore

Član 70.

Nadzor nad zakonitošću rada i akata Komore, obavlja Ministarstvo.

Nadzor nad obavljanjem poslova iz člana 47. stav 1. ovog zakona, u okviru delokruga utvrđenog ovim zakonom, obavljaju Ministarstvo i Odbor za javni nadzor.

U obavljanju nadzora iz st. 1. i 2. ovog člana Ministarstvo i Odbor za javni nadzor mogu, da traže od Komore odgovarajuće izveštaje i podatke, odnosno mogu da izvrše neposredan uvid u rad Komore.

Komora je dužna da izveštaje i podatke iz stava 3. ovog člana dostavi Ministarstvu i Odboru za javni nadzor u roku od 15 dana od dana kada su podaci zatraženi.

U obavljanju nadzora nad javnim ovlašćenjima Komore primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje državna uprava.

VI. KONTROLA KVALITETA RADA DRUŠTAVA ZA REVIZIJU, SAMOSTALNIH REVIZORA I LICENCIRANIH OVLAŠĆENIH REVIZORA

Predmet kontrole

Član 71.

Komora obavlja kontrolu kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora radi provere da li se pri obavljanju revizije postupa u skladu sa MSR i odredbama ovog zakona.

Kontrola kvaliteta rada obavlja se na objektivan način i u postupku koji isključuje bilo kakav sukob interesa između lica koja obavljaju proveru kvaliteta rada i društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora.

Kontrola kvaliteta rada podleže nadzoru koji obavlja Odbor za javni nadzor.

U postupku kontrole kvaliteta rada primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Za finansiranje kontrole kvaliteta rada koriste se sredstva Komore, posebno izdvojena za ovu namenu, osim u slučaju iz člana 72. st. 6. i 7. ovog zakona kada se kontrola kvaliteta finansira iz budžeta Republike Srbije.

Način obavljanja kontrole

Član 72.

Kontrola kvaliteta rada društva za reviziju se obezbeđuje:

1) praćenjem, prikupljanjem i proverom izveštaja i obaveštenja koja Komori podnose društva za reviziju, samostalni revizori i licencirani ovlašćeni revizori, u skladu sa ovim zakonom;

2) obavljanjem pregleda poslovanja društava za reviziju;

3) izricanjem mera u postupku kontrole kvaliteta, u skladu sa ovim zakonom.

Obavljanje pregleda poslovanja društava za reviziju i samostalnih revizora iz stava 1. tačka 2) ovog člana obuhvata:

1) pregled internog sistema kontrole kvaliteta;

2) proveru nezavisnosti licenciranog ovlašćenog revizora, samostalnog revizora i društva za reviziju u odnosu na obveznika revizije;

3) proveru usklađenosti postupaka revizije sa MSR;

4) ocene kvaliteta u pogledu angažovanih resursa (sastav revizorskog tima i radni sati);

5) pregled obračunatih cena za usluge revizije;

6) neposrednu proveru kvaliteta rada licenciranog ovlašćenog revizora.

Pregledom internog sistema kontrole kvaliteta iz stava 2. tačka 1) ovog člana utvrđuje se da li društvo za reviziju i samostalni revizor ima uspostavljene odgovarajuće smernice i postupke za:

1) preuzimanje odgovornosti povezane sa kvalitetom obavljenog rada;

2) poštovanje etičkih zahteva;

- 3) uspostavljanje i održavanje odnosa sa obveznicima revizije finansijskih izveštaja, kao i za druge usluge;
- 4) formiranje revizorskih timova;
- 5) obavljanje revizije u skladu sa MSR;
- 6) obezbeđivanje da smernice i postupci povezani sa internim procedurama za kontrolu kvaliteta funkcionišu uspešno i da se poštuju u praksi.

Neposredna provera kvaliteta rada licenciranog ovlašćenog revizora iz stava 2. tačka 6) ovog člana obavlja se tako što se pregleda celokupna radna dokumentacija o obavljenoj reviziji kod najmanje jednog obveznika revizije.

Lica koja obavljaju kontrolu kvaliteta rada dužna su da obezbede potreban broj odabranih revizorskih dokumenata, odnosno uzoraka za testiranje, kako bi predmetna provera bila kvalitetna i sveobuhvatna, primenjujući MSR i zahteve vezane za nezavisnost njihovog rada.

Odbor za javni nadzor može da predloži Ministarstvu da izda nalog licima iz stava 5. ovog člana da izvrše vanrednu kontrolu kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora.

Odbor za javni nadzor može da predloži vanrednu kontrolu kvaliteta u smislu stava 6. ovog člana, po dobijanju obaveštenja od Narodne banke Srbije, odnosno Komisije za hartije od vrednosti da postoji osnovana sumnja da društvo za reviziju ne obavlja reviziju u skladu sa ovim zakonom i MSR.

Učestalost kontrole

Član 73.

Komora obavlja kontrolu kvaliteta rada kod društava za reviziju i samostalnih revizora najmanje jednom u šest godina, odnosno najmanje jednom u tri godine kod društva za reviziju koje obavlja reviziju društava od javnog interesa.

Kontrola kvaliteta, iz stava 1. ovog člana, može se obavljati i češće, naročito u odnosu na društva za reviziju, odnosno samostalne revizore kojima su izricane mere u postupku kontrole.

Komora je dužna da o kontroli kvaliteta rada pisanim putem obavesti društvo za reviziju najkasnije 15 dana pre početka kontrole.

Lica koja obavljaju kontrolu

Član 74.

Kontrolu kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora obavljaju lica zaposlena u Komori na neodređeno vreme sa punim radnim vremenom, licencirani ovlašćeni revizori sa najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima revizije.

Lica, koja obavljaju kontrolu kvaliteta rada iz stava 1. ovog člana, dužna su da završe dodatnu obuku prema programu koji utvrdi Komora.

Obaveze društva za reviziju i samostalnog revizora u postupku kontrole

Član 75.

Društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor, kod kojeg se obavlja kontrola kvaliteta rada, dužno je da omogući ovlašćenom licu Komore pregled revizorskih

izveštaja, radne dokumentacije, kao i druge dokumentacije na osnovu koje su revizorski izveštaji sastavljeni.

Društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor, kod kojeg se obavlja kontrola kvaliteta rada, dužno je da, na zahtev ovlašćenog lica Komore, omogući kontrolu kvaliteta rada u svom sedištu.

Izveštaj o kontroli

Član 76.

O obavljenoj kontroli kvaliteta rada sastavlja se izveštaj koji sadrži značajne nalaze i zaključke i dostavlja se Komisiji za kontrolu kvaliteta Komore i društvu za reviziju, odnosno samostalnom revizoru kod kojeg se vrši kontrola kvaliteta rada, osim u slučaju iz člana 72. st. 6. i 7. kada se izveštaj dostavlja i Ministarstvu i Odboru za javni nadzor.

Jednom godišnje Komora, po prethodno pribavljenom mišljenju Odbora za javni nadzor, objavljuje ukupne rezultate provere kvaliteta rada društava za reviziju i samostalnih revizora na svojoj internet stranici.

Mere u postupku kontrole kvaliteta rada društava za reviziju i samostalnih revizora

Član 77.

Ako Komora u postupku kontrole kvaliteta rada utvrdi da društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor ne postupa u skladu sa odredbama ovog zakona i drugim pravilima revizorske struke, dužna je da Odboru za javni nadzor dostavi izveštaj o obavljenoj kontroli sa predlogom mera.

Na predlog Odbora za javni nadzor Ministarstvo može da preduzme sledeće mere:

- 1) naloži otklanjanje utvrđenih nepravilnosti;
- 2) odredi dodatne mere;
- 3) uslovno oduzme dozvolu za obavljanje revizije;
- 4) oduzme dozvolu za obavljanje revizije.

Ministarstvo rešenjem izriče mere iz stava 2. ovog člana.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana, ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, u skladu sa zakonom.

Rešenje o izricanju mere iz stava 3. ovog člana, Ministarstvo dostavlja Komori, narednog dana od dana kada ovo rešenje postane izvršno.

Komora je dužna da rešenje o izricanju mere iz stava 3. ovog člana bez odlaganja upiše u Registar izrečenih mera.

Otklanjanje utvrđenih nepravilnosti

Član 78.

Ministarstvo rešenjem nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti:

- 1) ako vlasnička struktura i upravljanje društvom za reviziju nije u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno ako samostalni revizor postupa suprotno članu 16. ovog zakona;

- 2) ako društvo za reviziju ne objavi izveštaj o transparentnosti u skladu sa članom 20. ovog zakona;
- 3) ako društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor obavlja dodatne usluge suprotno članu 35. ovog zakona;
- 4) ako društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor ne dostavlja obaveštenja i izveštaje u smislu člana 64. stav 2. i člana 65. ovog zakona;
- 5) ako društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor ne ispunjava uslove za izdavanje dozvole za obavljanje revizije;
- 6) ako društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor ne obavlja reviziju u skladu sa odredbama ovog zakona.

Sadržina rešenja

Član 79.

Rešenje kojim se nalaže otklanjanje nepravilnosti naročito sadrži:

- 1) opis nepravilnosti čije je otklanjanje utvrđeno rešenjem;
- 2) rok u kome je društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor dužan da otkloni nepravilnosti i da dostavi izveštaj o otklanjanju nepravilnosti;
- 3) način otklanjanja nepravilnosti;
- 4) dokaze o otklanjanju nepravilnosti koje je društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor dužan da dostavi Komori.

Izveštaj o otklanjanju nepravilnosti

Član 80.

Društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor dužan je da u roku koji ne može biti kraći od 15 dana, niti duži od 60 dana otkloni utvrđene nepravilnosti i da Odboru za javni nadzor podnese izveštaj koji sadrži opis preduzetih mera, kao i da priloži dokaze o otklanjanju nepravilnosti.

Dodatne mere

Član 81.

Ministarstvo rešenjem nalaže dodatnu meru ako utvrdi da:

- 1) društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor nije postupio u skladu sa rešenjem kojim je naloženo otklanjanje nepravilnosti;
- 2) je licenciranom ovlašćenom revizoru koji u društvu za reviziju, odnosno kod samostalnog revizora obavlja poslove revizije, oduzeta licenca;
- 3) je društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor u poslednje dve godine više od četiri puta prekršio dužnost pravovremenog i pravilnog podnošenja izveštaja, odnosno obaveštavanja, ili je na drugi način ometao obavljanje kontrole kvaliteta nad njegovim poslovanjem.

Dodatnom merom nalaže se društvu za reviziju, odnosno samostalnom revizoru da sprovede mere:

- 1) poboljšanje sistema internih kontrola kvaliteta u obavljanju revizije;
- 2) poboljšanje postupka internog nadzora nad poverljivim podacima;

- 3) druge mere u skladu sa ovim zakonom, MSR i pravilima revizije.

Oduzimanje dozvole za obavljanje revizije

Član 82.

Ministarstvo rešenjem oduzima dozvolu za obavljanje revizije:

- 1) ako je izdata na osnovu neistinitih podataka;
- 2) ako društvo za reviziju prestane da ispunjava uslove iz člana 11. ovog zakona, odnosno ako samostalni revizor izgubi licencu za obavljanje revizije;
- 3) ako se broj licenciranih ovlašćenih revizora smanji ispod propisanog broja, a društvo za reviziju, u roku od tri meseca od nastanka promene, ne poveća broj licenciranih ovlašćenih revizora do broja propisanog ovim zakonom i o tome ne obavesti Komoru i Ministarstvo;
- 4) ako ne otkloni nepravilnosti, odnosno ne sprovede dodatne mere u roku koji odredi Ministarstvo;
- 5) ako sastavi revizorski izveštaj koji se ne zasniva na stvarnim činjenicama;
- 6) ako mu je odlukom nadležnog suda zabranjeno obavljanje delatnosti revizije;
- 7) ako osnivač donese odluku o prestanku obavljanja delatnosti revizije finansijskih izveštaja, kao i u slučajevima prestanka privrednog društva, odnosno preduzetnika u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva;
- 8) u drugim slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Kad rešenje o oduzimanju dozvole postane izvršno, Ministarstvo dostavlja primerak rešenja Komori i Agenciji za privredne registre.

Rešenje o oduzimanju dozvole za obavljanje revizije

Član 83.

Rešenje o oduzimanju dozvole za obavljanje revizije naročito sadrži:

- 1) naziv i sedište društva za reviziju, odnosno ime i prezime, datum rođenja (matični broj) i adresu samostalnog revizora kojem se oduzima dozvola;
- 2) opis radnji, postupaka ili okolnosti na osnovu kojih se oduzima dozvola;
- 3) obrazloženje o oduzimanju dozvole, sa oznakom broja i datuma izdavanja dozvole.

Rešenje o oduzimanju dozvole za obavljanje revizije dostavlja se društvu za reviziju, odnosno samostalnom revizoru, Komori, kao i nadležnom organu države članice, odnosno treće zemlje u kojoj je društvo za reviziju dobilo dozvolu za obavljanje revizije.

Uslovno oduzimanje dozvole za obavljanje revizije

Član 84.

Ministarstvo rešenjem o uslovnom oduzimanju dozvole za obavljanje revizije, može da odredi da dozvola neće biti oduzeta ako društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor, kojem je izrečena takva mera, u periodu koji predloži Odbor za

javni nadzor, a koji ne može biti kraći od šest meseci i duži od dve godine, ne učini novu povredu ovog zakona kod obavljanja revizije.

Ministarstvo će ukinuti rešenje o uslovnom oduzimanju dozvole za obavljanje revizije i oduzeti dozvolu ako društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor kojem je izrečena mera uslovnog oduzimanja dozvole u periodu određenom rešenjem iz stava 1. ovog člana učini novu povredu ovog zakona kod obavljanja revizije.

Mere u postupku kontrole kvaliteta rada licenciranih ovlašćenih revizora

Član 85.

Ako Komora u postupku kontrole kvaliteta rada utvrdi da licencirani ovlašćeni revizor ne postupa u skladu sa odredbama ovog zakona i drugim pravilima revizije, dužna je da Odboru za javni nadzor dostavi izveštaj o obavljenoj kontroli sa predlogom mera.

Na predlog Odbora za javni nadzor Ministarstvo može da preduzme sledeće mere:

- 1) izda nalog za otklanjanje nepravilnosti;
- 2) izrekne javnu opomenu;
- 3) uslovno oduzme licencu;
- 4) oduzme licencu.

Ministarstvo rešenjem izriče mere iz stava 2. ovog člana.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana, ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, u skladu sa zakonom.

Rešenje o izricanju mere iz stava 3. ovog člana, Ministarstvo dostavlja Komori, narednog dana od dana kada ovo rešenje postane izvršno.

Komora je dužna da rešenje o izricanju mere iz stava 3. ovog člana bez odlaganja upiše u Registar izrečenih mera.

U postupku kontrole kvaliteta rada licenciranih ovlašćenih revizora shodno se primenjuju odredbe čl. 75, 76, 78 - 80, 82. i 83. ovog zakona.

Opomena

Član 86.

Ministarstvo rešenjem izriče licenciranom ovlašćenom revizoru opomenu ako licencirani ovlašćeni revizor ne postupa u skladu sa pravilima revizije i nema uslova za oduzimanje licence, odnosno za uslovno oduzimanje licence.

Uslovno oduzimanje licence

Član 87.

Ministarstvo rešenjem o oduzimanju licence može da odredi da licenca neće biti oduzeta ako lice, kojem je izrečena takva mera, u periodu koji odredi Ministarstvo, i koji ne može biti kraći od šest meseci i duži od dve godine, ne učini novu povredu ovog zakona kod obavljanja revizije.

Ministarstvo će ukinuti rešenje o uslovnom oduzimanju licence i oduzeti licencu ako lice, kojem je izrečena mera uslovnog oduzimanja licence, u određenom

periodu učini novu povredu ovog zakona kod obavljanja revizije zbog kojeg je moguće oduzimanje licence, odnosno izricanje opomene.

Oduzimanje licence

Član 88.

Ministarstvo rešenjem oduzima licencu ovlašćenom revizoru:

- 1) ako je licenca dobijena navođenjem neistinitih podataka;
- 2) ako je lice pravosnažno osuđeno za krivična dela koja ga čine nedostojnim za obavljanje ovih poslova, u smislu člana 5. ovog zakona.

Ministarstvo rešenjem oduzima licencu ako licencirani ovlašćeni revizor pri obavljanju revizije:

- 1) postupa suprotno čl. 34. i 41. ovog zakona;
- 2) postupa suprotno pravilima revizije i ako zbog toga revizorski izveštaj koji je potpisao sadrži nedostatke, odnosno dovodi u zabludu korisnike revizorskog izveštaja;
- 3) ne poštuje obavezu zaštite poverljivih podataka;
- 4) ako ne postupa u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih propisa koji uređuju reviziju finansijskih izveštaja.

Ministarstvo će staviti van snage rešenje o izdavanju licence:

- 1) na lični zahtev licenciranog ovlašćenog revizora;
- 2) u slučaju gubitka poslovne sposobnosti;
- 3) u slučaju smrti.

VII. ODBOR ZA JAVNI NADZOR NAD OBAVLJANJEM REVIZIJE

Status

Član 89.

Odbor za javni nadzor osniva Vlada u cilju zaštite javnog interesa u radu Komore, društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora.

Delokrug rada

Član 90.

Odbor za javni nadzor obavlja nadzor nad sprovođenjem kontrole kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora.

Odbor za javni nadzor u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, obavlja nadzor nad:

- 1) sprovođenjem programa za polaganje, priznavanje i organizovanje ispita za zvanje ovlašćeni revizor;
- 2) utvrđivanjem i sprovođenjem programa kontinuiranog profesionalnog usavršavanja licenciranih ovlašćenih revizora;
- 3) izdavanjem, produženjem i oduzimanjem licenci ovlašćenim revizorima;
- 4) izdavanjem i oduzimanjem dozvola za obavljanje revizije društvima za reviziju i samostalnim revizorima;

- 5) primenom MSR;
- 6) primenom Kodeksa profesionalne etike revizora;
- 7) sprovođenjem disciplinskih postupaka i drugih mera u cilju otklanjanja i sankcionisanja nepravilnosti.

Odbor za javni nadzor daje mišljenje na prevod MSR.

Odbor za javni nadzor obavlja i druge poslove, u skladu sa ovim zakonom.

Odbor za javni nadzor saraduje sa Komorom, nadzornim organima država članica i sa nadzornim organima trećih zemalja.

Način obavljanja poslova

Član 91.

Odbor za javni nadzor obavlja poslove iz člana 90. ovog zakona, tako što:

- 1) daje saglasnosti i mišljenja na opšta akta Komore u skladu sa ovim zakonom, prati sprovođenje tih akata i predlaže njihovu izmenu;
- 2) daje mišljenje na godišnji plan provere kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora koji utvrđuje Komora;
- 3) daje predlog za vanredne provere kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora;
- 4) razmatra godišnji izveštaj o radu Komore, koji je Komora dužna da dostavi u roku od 30 dana od usvajanja na Skupštini;
- 5) predlaže mere za koje je ovim zakonom ovlašćen.

Mere u postupku nadzora

Član 92.

Ako Odbor za javni nadzor oceni da postoji osnovana sumnja da su učinjene određene nezakonitosti i nepravilnosti u radu Komore, može da:

- 1) zatraži izveštaje i druge podatke o uočenim nepravilnostima;
- 2) predloži mere radi njihovog otklanjanja;
- 3) predloži pokretanje postupka za utvrđivanje odgovornosti organa, odnosno zaposlenih u Komori;
- 4) predloži sazivanje Skupštine Komore;
- 5) preduzme i druge mere iz svoje nadležnosti.

Ministarstvo, na predlog Odbora za javni nadzor, pokreće inicijativu kod Komore za smenu članova organa Komore iz člana 54. stav 1. tač. 2) - 6), ako u radu tih organa utvrdi značajnije nepravilnosti u obavljanju poslova iz čl. 47. i 48. ovog zakona.

Izveštaji i druga akta koji se dostavljaju Odboru za javni nadzor, dostavljaju se preko Ministarstva.

Poslovník, program rada i izveštaj o radu

Član 93.

Odbor za javni nadzor donosi poslovnik kojim se uređuje način rada.

Odbor za javni nadzor objavljuje godišnji program rada i godišnji izveštaj o radu na internet stranici Ministarstva.

Odbor za javni nadzor dostavlja Vladi godišnji izveštaj o radu.

Članovi Odbora za javni nadzor

Član 94.

Odbor za javni nadzor ima predsednika i šest članova.

Članove Odbora za javni nadzor imenuje i razrešava Vlada, i to:

- 1) predsednika i četiri člana - na predlog ministra nadležnog za poslove finansija;
- 2) jednog člana - na predlog Narodne banke Srbije;
- 3) jednog člana - na predlog Komisije za hartije od vrednosti.

Za člana Odbora za javni nadzor može biti predloženo lice koje:

- 1) ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti ekonomske ili pravne nauke na studijama drugog stepena u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine;
- 2) nije zaposleno u Komori i nije član organa Komore;
- 3) ima najmanje pet godina radnog iskustva na rukovodećem položaju u oblasti računovodstva, revizije, finansija ili prava ili osam godina radnog iskustva u ovim oblastima;
- 4) nije osuđivano za krivična dela koja ga čine nedostojnim za obavljanje ovih poslova, u smislu člana 5. ovog zakona.

Većina članova Odbora za javni nadzor moraju da budu nepraktičari.

Jedan član Odbora za javni nadzor iz stava 2. tačka 1) ovog člana mora da bude licencirani ovlašćeni revizor sa najmanje deset godina radnog iskustva na zakonskim revizijama.

Predsednik i članovi Odbora za javni nadzor iz stava 2. tačka 1) ovog člana mogu biti imenovani iz reda državnih službenika na položaju, odnosno postavljenih lica.

Članovi Odbora za javni nadzor biraju se na period od četiri godine, a ista lica mogu biti ponovo birana najviše još jedanput.

Članovi Odbora za javni nadzor odlučuju nezavisno i samostalno.

Visinu naknade za rad predsedniku i članovima Odbora za javni nadzor određuje Vlada na predlog Ministarstva.

Stručne i administrativne poslove za potrebe Odbora za javni nadzor obavlja Ministarstvo.

Zaštita podataka

Član 95.

Odredbe ovog zakona u vezi sa zaštitom podataka primenjuju se na sadašnje i bivše članove Odbora za javni nadzor.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na članove Odbora za javni nadzor i na članove organa Komore kada je reč o razmeni podataka i saradnji sa nadležnim organima država članica vezanih za poslove u skladu sa ovim zakonom.

Način i uslove za razmenu podataka, revizorske dokumentacije i drugih dokumenata utvrđuje Odbor za javni nadzor svojim poslovnikom.

Odredba stava 2. ovog člana primenjuje se na razmenu podataka sa nadležnim organima trećih zemalja, ako je zaključen sporazum o međusobnoj saradnji.

VIII. MEĐUNARODNA SARADNJA

Saradnja sa državama članicama

Član 96.

Odbor za javni nadzor preko Ministarstva pruža pomoć, dostavlja informacije i saraduje sa nadležnim organima država članica odgovornim za odobrenje, registraciju, proveru kvaliteta rada i nadzor revizora, odnosno revizorskih društava država članica.

Članovi Odbora za javni nadzor dužni su da, i posle prestanka članstva, kao poverljive čuvaju sve podatke dobijene iz saradnje sa nadležnim organima iz stava 1. ovog člana.

Po prijemu zahteva nadležnih organa država članica za dostavu informacija, Odbor za javni nadzor bez odlaganja pruža sve tražene informacije.

Odbor za javni nadzor preduzima mere neophodne za prikupljanje traženih informacija.

Ako Odbor za javni nadzor nije u mogućnosti da pribavi tražene informacije, o tim razlozima izveštava nadležni organ koji je uputio zahtev.

Odbor za javni nadzor može da odbije zahtev za dostavu informacija:

- 1) ako njihovo objavljivanje može nepovoljno da utiče na suverenitet, bezbednost ili javni poredak Republike Srbije;
- 2) ako su pred organima Republike Srbije već pokrenuti sudski postupci u vezi sa istim radnjama protiv društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora;
- 3) ako su nadležni organi Republike Srbije već doneli pravosnažnu presudu protiv lica iz tačke 2) ovog stava za iste radnje.

Ako Odbor za javni nadzor dobije podatke od drugih nadležnih organa, te podatke može da upotrebi samo za obavljanje svog rada na osnovu ovog zakona i u okviru upravnih ili sudskih postupaka koji su s tim povezani.

Postupanje Odbora za javni nadzor

Član 97.

Ako se u postupku nadzora utvrdi da društva za reviziju, samostalni revizori i licencirani ovlašćeni revizori sprovode ili su sprovodili aktivnosti suprotne odredbama ovog zakona na teritoriji druge države članice, Odbor za javni nadzor će preko Ministarstva obavestiti nadležni organ države članice.

Ako Odbor za javni nadzor primi obaveštenje od nadležnog organa države članice da društva za reviziju, samostalni revizori i licencirani ovlašćeni revizori na

teritoriji Republike Srbije sprovode ili su sprovođili aktivnosti suprotne odredbama ovog zakona, preduzeće mere u skladu sa ovim zakonom i o tome će obavestiti organ koji je dostavio obaveštenje.

Ako nadležni organ države članice zahteva sprovođenje kontrole kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora u Republici Srbiji, Odbor za javni nadzor može da odbije zahtev za sprovođenje kontrole ili zahteva o učešću predstavnika nadležnog organa druge države članice u sprovođenju kontrole:

1) ako bi takva kontrola mogla nepovoljno da utiče na suverenitet, bezbednost ili javni poredak Republike Srbije;

2) ako su pred organima Republike Srbije već pokrenuti sudski postupci u vezi sa istim radnjama protiv društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora;

3) ako su nadležni organi Republike Srbije već doneli pravosnažnu presudu protiv lica iz tačke 2) ovog stava za iste radnje.

U slučaju iz stava 3. tač. 2) i 3) ovog člana Odbor za javni nadzor o pokrenutim postupcima i pravosnažnim presudama obaveštava nadležne organe država članica.

Saradnja sa trećim zemljama

Član 98.

Odbor za javni nadzor može da dozvoli da se radna dokumentacija ili drugi dokumenti koju poseduju licencirani ovlašćeni revizori, samostalni revizori i društva za reviziju dostave nadležnim organima treće zemlje pod uslovom:

1) da se radna dokumentacija ili drugi dokumenti odnose na revizije finansijskih izveštaja i konsolidovanih finansijskih izveštaja društava koja su izdala hartije od vrednosti u trećoj zemlji ili koja čine deo grupe koja sačinjava konsolidovane finansijske izveštaje;

2) da se prenošenje radne dokumentacije odvija preko Odbora za javni nadzor prema nadležnim organima treće zemlje samo na zahtev nadležnog organa treće zemlje;

3) da su ispunjeni uslovi iz stava 2. ovog člana;

4) da postoji zaključen sporazum o saradnji Odbora za javni nadzor sa nadležnim organom treće zemlje;

5) da se prenos ličnih podataka u treću zemlju vrši u skladu sa odredbama člana 96. ovog zakona i propisa o zaštiti podataka o ličnosti;

6) da nadležni organi treće zemlje ispunjavaju uslove koje propisuje Evropska komisija radi unapređenja saradnje između nadležnih organa.

Sporazum iz stava 1. tačka 4) ovog člana obavezno sadrži:

1) obrazloženje zahteva za dostavu radne dokumentacije i drugih dokumenata;

2) odredbe o obavezi zaštite poverljivih podataka od strane lica koja su zaposlena ili su bila zaposlena u nadležnim organima treće zemlje;

3) odredbe o obavezi korišćenja radne dokumentacije i drugih dokumenata od strane nadležnih organa treće zemlje samo radi sprovođenja nadzora i provere kvaliteta rada saglasno čl. 13 - 15, čl. 63 - 68. i čl. 71 - 88. ovog zakona.

Odbor za javni nadzor može da odbije zahtev nadležnog organa treće zemlje:

- 1) ako bi dostava radne dokumentacije, odnosno dokumenata nepovoljno uticala na suverenitet, bezbednost ili pravni poredak Republike Srbije;
- 2) ako su pred nadležnim organima Republike Srbije već pokrenuti sudski postupci vezani za sprovođenje javnog nadzora i kontrolu kvaliteta rada licenciranih ovlašćenih revizora, samostalnih revizora i društava za reviziju;
- 3) ako su nadležni organi Republike Srbije već doneli pravosnažnu presudu u sudskim postupcima vezanim za sprovođenje javnog nadzora i kontrolu kvaliteta rada.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, Odbor za javni nadzor može da dozvoli licenciranim ovlašćenim revizorima, samostalnim revizorima i društvima za reviziju, da radnu dokumentaciju i druge dokumente direktno dostavljaju nadležnim organima treće zemlje, uz uslov:

- 1) da se dokumentacija koristi u svrhu pokretanja postupaka od strane nadležnih organa u trećoj zemlji;
- 2) da dostavljanje dokumentacije nije u suprotnosti sa obavezama kojih su licencirani ovlašćeni revizori, samostalni revizori i društva za reviziju dužni da se pridržavaju;
- 3) da postoji sporazum o saradnji sa nadležnim organima treće zemlje koji nadležnim telima Republike Srbije omogućavaju direktan pristup radnoj dokumentaciji i drugim dokumentima;
- 4) da nadležni organ treće zemlje koji upućuje zahtev unapred izveštava Odbor za javni nadzor o svakom direktnom zahtevu za dostavu radne dokumentacije, odnosno dokumenata, sa navođenjem razloga;
- 5) poštovanja uslova navedenih u stavu 2. ovog člana.

Odbor za javni nadzor obaveštava Evropsku komisiju o saradnji iz st. 1. i 4. ovog člana.

IX. KAZNENE ODREDBE

1. Privredni prestupi

Član 99.

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup društvo za reviziju:

- 1) ako reviziju obavlja suprotno čl. 4. i 23. ovog zakona;
- 2) ako poslove revizije u društvu za reviziju obavljaju lica koja ne ispunjavaju uslove iz člana 6. ovog zakona;
- 3) ako se osnuje suprotno odredbama čl. 11. i 12. ovog zakona;
- 4) ako se ne osigura u skladu sa članom 18. ovog zakona;
- 5) ako postupi suprotno članu 19. ovog zakona;
- 6) ako izveštaj o transparentnosti ne objavi u skladu sa članom 20. ovog zakona;
- 7) ako ugovorene poslove revizije ustupa suprotno članu 25. stav 4. ovog zakona;
- 8) ako radnu dokumentaciju ne čuva u skladu sa članom 28. ovog zakona;

- 9) ako postupa suprotno članu 29. ovog zakona;
- 10) ako revizorski izveštaj ne sastavlja u skladu sa članom 30. ovog zakona;
- 11) ako vrši reviziju kod pravnog lica iz člana 35. ovog zakona;
- 12) ako ne izvrši zamenu licenciranog ovlašćenog revizora, potpisnika revizorskog izveštaja, odnosno ključnog revizorskog partnera u skladu sa članom 40. ovog zakona;
- 13) ako ne postupi u skladu sa članom 42. ovog zakona;
- 14) ako ne obavesti Komoru u skladu sa članom 64. stav 2. ovog zakona;
- 15) ako Komori ne dostavi izveštaj iz člana 65. ovog zakona u roku iz stava 1. tog člana;
- 16) ako ne postupi u skladu sa članom 75. ovog zakona;
- 17) ako u određenom roku ne postupi u skladu sa članom 80. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u društvu za reviziju, novčanom kaznom od 20.000 do 200.000 dinara.

Član 100.

Novčanom kaznom od 200.000 do 1.500.000 dinara kazniće se za privredni prestup društvo za reviziju u kojem licencirani ovlašćeni revizori obavljaju poslove revizije kod pravnog lica iz člana 34. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u društvu za reviziju, novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara.

Član 101.

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup:

- 1) pravno lice kod kojeg se vrši revizija, ako ne izabere društvo za reviziju na način i u roku iz člana 24. ovog zakona;
- 2) pravno lice kod kojeg se obavlja revizija ako ne postupi u skladu sa odredbama člana 27. ovog zakona;
- 3) društvo od javnog interesa ako nije osnovalo Komisiju za reviziju u skladu sa članom 43. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 20.000 do 200.000 dinara.

Član 102.

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup Komora:

- 1) ako ne pribavi saglasnost u skladu sa odredbama člana 9. stav 2. i člana 47. st. 3. i 4. ovog zakona;
- 2) ako ne obavlja poslove propisane odredbama člana 47. ovog zakona;
- 3) ako ne dostavi godišnji finansijski izveštaj i godišnji izveštaj o radu u skladu sa članom 48. stav 1. tačka 7) ovog zakona;
- 4) ako ne čuva poslovnu tajnu saglasno odredbama člana 49. ovog zakona;

5) ako ne objavi dokumenta na način propisan odredbama člana 53. ovog zakona;

6) ako postupi suprotno članu 63. st. 2. i 3. ovog zakona;

7) ako ne sprovede kontrolu kvaliteta rada nad društvom za reviziju ili samostalnim revizorom najmanje jednom u šest, odnosno tri godine u skladu sa odredbama člana 73. ovog zakona;

8) ako u slučaju otkrivenih nepravilnosti u postupku kontrole kvaliteta rada ne postupi u skladu sa odredbama člana 77, odnosno člana 85. ovog zakona;

9) ako ne dostavi godišnji izveštaj o radu u roku iz člana 91. stav 1. tačka 4) ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i Generalni sekretar Komore (odgovorno lice) novčanom kaznom od 20.000 do 200.000 dinara.

2. Prekršaji

Član 103.

Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj samostalni revizor, za radnje iz člana 99. stav 1. ovog zakona.

Član 104.

Za radnje iz člana 100. stav 1. ovog zakona kazniće se za prekršaj samostalni revizor, novčanom kaznom od 25.000 do 250.000 dinara.

Član 105.

Novčanom kaznom od 10.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj licencirani ovlašćeni revizor:

1) ako krši obavezu zaštite podataka u smislu člana 29. stav 1. ovog zakona;

2) ako sastavi i potpiše revizorski izveštaj koje nije sastavljen na način propisan odredbama člana 30. ovog zakona, odnosno ako propusti ili nepravilno oceni pojedine značajnije pozicije u finansijskim izveštajima koji su bili predmet revizije, ili ako ne primenjuje pravila revizije, što ima za posledicu pogrešno mišljenje o finansijskim izveštajima, odnosno pogrešno obrazloženje mišljenja;

3) ako ne obavesti društvo za reviziju saglasno odredbama člana 36. ovog zakona o nastupanju okolnosti iz člana 34. ovog zakona.

Član 106.

Novčanom kaznom od 10.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj lica iz člana 38. ovog zakona, ako postupe suprotno odredbi tog člana.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za imenovanje članova Odbora za javni nadzor

Član 107.

Vlada će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona osnovati Odbor za javni nadzor i imenovati njegove članove.

Do osnivanja Odbora za javni nadzor poslove iz njegove nadležnosti, saglasno ovom zakonu, obavljaće Ministarstvo.

Usklađivanje akata Komore

Član 108.

Komora, osnovana u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik RS”, br. 46/06, 111/09 i 99/11 - dr. zakon), nastavlja sa radom u skladu sa odredbama ovog zakona.

Komora je dužna da uskladi postojeća akta i donese nova akta u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok važenja dozvole i usklađivanje poslovanja

Član 109.

Dozvola za rad koju je Ministarstvo izdalo preduzećima za reviziju do stupanja na snagu ovog zakona važi do dobijanja dozvole za obavljanje revizije, u skladu sa ovim zakonom, a najdalje godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Preduzeća za reviziju dužna su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stručna zvanja i licence

Član 110.

Licima, koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona stekla profesionalno zvanje ovlašćeni revizor, odnosno ovlašćeni interni revizor u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik RS”, br. 46/06, 111/09 i 99/11 - dr. zakon), priznaje se stručno zvanje ovlašćeni revizor, odnosno ovlašćeni interni revizor, u skladu sa ovim zakonom.

Licence izdate ovlašćenim revizorima u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik RS”, br. 46/06, 111/09 i 99/11 - dr. Zakon) važe do dana prestanka njihovog važenja.

Započeti postupci

Član 111.

Lica, koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona započela polaganje ispita po programu Komore za sticanje zvanja ovlašćeni revizor i ovlašćeni interni revizor, mogu da polažu preostale ispite po programu po kojem su započela polaganje tog ispita, najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Po zahtevima za izdavanje licence, odnosno dozvole za obavljanje poslova revizije koji su podneti do dana stupanja na snagu ovog zakona, rešavaće se u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odložena primena pojedinih odredbi ovog zakona

Član 112.

Odredbe čl. 18. i 21, člana 24. stav 1, člana 25. i čl. 34 - 37. ovog zakona primenjuju se počev od revizije finansijskih izveštaja za 2014. godinu.

Računanje roka za zamenu licenciranog ovlašćenog revizora

Član 113.

Rok za zamenu licenciranog ovlašćenog revizora, potpisnika revizorskog izveštaja u smislu člana 40. stav 1. ovog zakona, počinje da teče od prve obavljene revizije finansijskih izveštaja kod istog obveznika revizije počevši od dana stupanja na snagu Zakona o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik RS”, br. 46/06, 111/09 i 99/11 - dr. zakon).

Prijem Republike Srbije u Evropsku uniju

Član 114.

Do dana prijema Republike Srbije u Evropsku uniju, na saradnju sa državama članicama, na revizore i revizorska društva država članica primenjuju se odredbe koje uređuju saradnju sa trećim zemljama.

Odredbe čl. 96. i 97, kao i člana 98. stav 5. ovog zakona, primenjuju se od dana prijema Republike Srbije u Evropsku uniju.

Primena ranije donetih podzakonskih akata

Član 115.

Do početka primene podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona, primenjivaće se podzakonski akti doneti na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik RS”, br. 46/06, 111/09 i 99/11 - dr. zakon).

Završna odredba

Član 116.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. stav 1. tač. 6), 11) i 17) Ustava Republike Srbije, prema kojima Republika, pored ostalog, uređuje i obezbeđuje pravni položaj privrednih subjekata, kontrolu zakonitosti raspolaganja sredstvima pravnih lica i druge ekonomske odnose od opšteg interesa za Republiku.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Pružanje usluga revizije finansijskih izveštaja u Republici Srbiji regulisano je Zakonom o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik RS”, br. 46/06, 111/09 i 99/11 - dr. zakon) koji je stupio na snagu 2. juna 2006. godine i podzakonskim aktima donetim za njegovo sprovođenje.

Dosadašnji Zakon o računovodstvu i reviziji bio je u delu revizije delimično usklađen sa novom Osmom direktivom 2006/46-/3EZ Evropskog parlamenta i Saveta, a potreba za daljim usklađivanjem domaćeg zakonodavstva sa evropskim pravnim tekovinama uslovlila je izradu posebnog i novog zakona o reviziji.

Osnovni razlozi koji su opredelili predlagača da pristupi izradi novog zakona o reviziji su:

1) Usklađivanje sa zahtevima nove Osme direktive EU:

Nova Osmo Direktiva EU je kompleksna i detaljno razrađuje sva pitanja značajna za obavljanje revizije, tako da je implementacija rešenja sadržanih u ovoj direktivi nužno zahtevala izradu novog zakona o reviziji.

Predloženo je da se na sveobuhvatan i precizniji način uredi materija koja se odnosi na licenciranje revizora, kontinuiranu edukaciju i međusobno priznavanje kvalifikacija u reviziji, profesionalnu etiku, nezavisnost, objektivnost, poverljivost i čuvanje profesionalne tajne u obavljanju revizije.

Obaveza primene međunarodnih standarda revizije i izveštavanje u skladu sa standardima, kao i pitanja u vezi sa kontrolom kvaliteta obavljenih revizija i izricanjem mera, takođe su predmet regulisanja ovog zakona.

Predmet uređivanja ovog zakona su i pitanja u vezi sa imenovanjem revizora i prekidom saradnje u obavljanju revizije. Ovim zakonom je predviđeno da se revizor imenuje na skupštini akcionara ili drugog predstavničkog tela vlasnika. Propisuje se da do prekida saradnje između revizora i klijenta u toku obavljanja revizije može da dođe samo ako za to postoje opravdani razlozi.

Ovaj zakon sadrži i posebne odredbe koje se odnose na obaveznu reviziju društava od javnog interesa. Revizorska društva koja vrše reviziju društava od javnog interesa imaju dodatne odgovornosti u vezi sa obelodanjivanjem izveštaja o transparentnosti, posebnih zahteva za nezavisnošću i dr.

Najznačajnija novina u vezi sa tim odnosi se na obavezu revizorskog društva da na svom veb-sajtu u roku od tri meseca po završetku svake poslovne godine objavi godišnji izveštaj o transparentnosti u kojem će se nalaziti podaci o revizorskom društvu, opis sistema kontrole kvaliteta u okviru revizorskog društva, spisak klijenata koji su društva od javnog interesa i dr.

Direktiva EU je donela i mnogobrojne novine u uređenju revizije koje će imati dugoročan uticaj na profesiju.

Jedna od najznačajnijih je svakako napuštanje shvatanja revizije kao samoregulišuće profesije i uvođenje nadzora nad radom Komore revizora, društava za reviziju i revizora. Ovakav zaokret desio se kao posledica velikih finansijskih skandala u Sjedinjenim Američkim Državama koje su kao odgovor na nastalu situaciju uvele strogu kontrolu rada revizora. Model javnog nadzora nad revizijom prihvaćen je od strane Evropske unije da bi se izbegli eventualni finansijski skandali u kojima bi bili uključeni i revizori.

U skladu sa Direktivom, sistem nadzora treba da ima konačnu odgovornost za nadzor nad: odobravanjem i registracijom revizora i društava za reviziju, usvajanjem standarda profesionalne etike i internih standarda kontrole kvaliteta i revizije, kao i kontinuiranom edukacijom, kontrolom kvaliteta i preduzimanjem istražnih i disciplinskih mera. Države članice treba da formiraju jedno ili više ovlašćenih tela kojima će delegirati navedene odgovornosti.

Posebne odredbe u zakonu, u cilju zaštite javnog interesa, odnose se na formiranje Odbora za javni nadzor nad obavljanjem revizije (Odbor za javni nadzor), koji će kao telo koji obrazuje Vlada RS zajedno sa ministarstvom nadležnim za poslove finansija učestvovati u aktivnostima vezanim za nadzor nad radom Komore, društava za reviziju i revizora.

Značajnu novinu u zakonu predstavlja kontrola kvaliteta rada revizora koja će se vršiti od strane Komore revizora, odnosno od licenciranih ovlašćenih revizora zaposlenih u Komori.

Jedna od specifičnosti Direktive koja je donela potrebu za uređenjem međunarodne saradnje u novom zakonu, vezana je za činjenicu da EU širi svoju nadležnost van granica zemalja članica EU time što zahteva da se revizori iz trećih zemalja koji vrše reviziju društava koja kotiraju svoje hartije od vrednosti na evropskim berzama, registruju u EU. Države članice treba da uspostave sistem nadzora nad radom ovih revizora i revizorskih društava, kontrolu kvaliteta njihovog rada, kao i istražne i disciplinske mere.

Revizori i revizorska društva iz trećih zemalja mogu biti izuzeti iz nadzora i kontrole u EU, ako je sistem javnog nadzora nad revizorima u domicilnoj državi ocenjen kao ekvivalentan odnosno zadovoljavajući od strane države članice EU.

Predviđeno je da će se pojedine odredbe zakona čija primena podrazumeva članstvo u EU primenjivati ulaskom Republike Srbije u EU (odložena primena), tako da neće biti potrebna naknadna izmena zakona iz tih razloga.

2) Otklanjanje uočenih nedostataka u primeni postojećeg zakonskog rešenja:

Primena aktuelnog Zakona o računovodstvu i reviziji pokazala je postojanje određenih nedostataka u regulisanju i sprovođenju kontrole kvaliteta rada revizora i kvaliteta obavljenih revizija.

Trenutno u Republici Srbiji 57 preduzeća za reviziju ima dozvolu za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja, a usluge revizije pruža 203 licenciranih ovlašćenih revizora zaposlenih u ovim preduzećima. U toku 2011. godine obavljeno je ukupno 5.197 revizija godišnjih i konsolidovanih finansijskih izveštaja. Ako se tome doda podatak da prosečan broj obavljenih revizija finansijskih izveštaja u 2011. godini po jednom licenciranom ovlašćenom revizoru iznosi 31, u tom slučaju neophodan kvalitet revizije moguće je obezbediti adekvatnijom srazmerom broja revizora i obveznika revizije.

Agencija za privredne registre je za poslovnu 2010. godinu podnela 402 prekršajne prijave protiv obveznika revizije koji nisu izvršili obaveznu reviziju svojih

finansijskih izveštaja, dok je u 2009. godini po istom osnovu podnela 770 prekršajnih prijava.

Primenom novih kriterijuma za definisanje obveznika revizije smanjiće se njihov broj i rasteretiti deo privrede troškova po tom osnovu:

Red. br.	OBVEZNICI REVIZIJE	Aktuelni Zakon o računovodstvu i reviziji	PREDLOG ZAKONA
1.	Velika pravna lica	1.163	552
2.	Srednja pravna lica	2.971	1.283
3.	Mala pravna lica koja se kotiraju na berzi	691	781
4.	Matična pravna lica koja su dostavila konsolidovane fin. izveštaje za 2011. godinu	828	828
5.	Ostala pravna lica i preduzetnici čiji poslovni prihod prelazi 4.400.000 EUR	/	948
	UKUPNO	5.653	4.392

Na ovaj način, kvalitet budućih revizija (za oko 4.400 obveznika revizije) treba da bude poboljšan jer će postojećih 203 licenciranih revizora, koji su zaposleni u 57 društava za reviziju obavljati reviziju 4.400. subjekata, umesto dosadašnjih 5.653, čime se dovodi u srazmeru broj obveznika i kadrovski kapaciteti.

Odsustvo kriterijuma za utvrđivanje visine osiguranja od odgovornosti za štetu koju licencirani ovlašćeni revizor svojim nesavesnim radom može da pričini korisniku usluga revizije ili nekom trećem licu, takođe je nedostatak postojećeg zakonskog rešenja.

U većini slučajeva preduzeća za reviziju plaćaju minimalne premije osiguranja, tako da su iznosi osiguranja nedovoljni za saniranje eventualno nastalih šteta. Navedeni problem biće rešen propisivanjem visine najniže sume osiguranja na nivou koji obezbeđuje adekvatno obeštećenje u slučaju nastanka štete.

Dosadašnja praksa je pokazala da je u odsustvu kriterijuma za utvrđivanje minimalne sume osiguranja postojala velika nesrazmernost u pogledu osiguranja, a samim tim i u pogledu zaštite eventualno oštećenih lica u vezi sa obavljanjem revizije. Tako npr. jedno od preduzeća za reviziju iz „velike četvorke” (Big four) u toku 2011. godine na ime premije osiguranja platilo je približno 6.000.000 dinara čime se osiguralo za eventualnu štetu do iznosa od 80.000.000 dolara, dok se jedno od domaćih preduzeća za reviziju plaćanjem premije osiguranja od približno 10.000 dinara, osiguralo za štetu do iznosa od približno 15.000 EUR. Kako bi se u što većoj meri zaštitili interesi korisnika usluga revizije, predlagač zakona se opredelio da predloži kriterijume za utvrđivanje minimalne sume osiguranja koja će zavisi od vrednosti ugovorenih usluga revizije. S tim u vezi, i dalje će postojati razlika u iznosu minimalne sume osiguranja od društva do društva, ali će zavisi od obima i vrednosti preuzetih poslova u oblasti pružanja usluga revizije, a ne od odluke samih društava.

Novi zakon treba da doprinese podizanju kvaliteta i poverenja u revizorske izveštaje u Republici Srbiji što će imati pozitivan uticaj na sve privredne subjekte, državne organe i institucije, kao i na strane i domaće investitore.

Izradi ovog zakona prethodila je analiza uporednog zakonodavstva zemalja u okruženju i zemalja članica Evropske unije.

III. SADRŽINA ZAKONA - OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Materija Predloga zakona podeljena je u deset poglavlja.

Poglavlje I. Osnovne odredbe, sadrži odredbe kojima se utvrđuje predmet uređivanja ovog zakona, odredbe kojima se definišu osnovni pojmovi, prevod i objavljivanje Međunarodnih standarda revizije, odredbe kojima se uređuje koja pravna i fizička lica - preduzetnici mogu da obavljaju poslove revizije, kao i odredbe o licenciranim ovlašćenim revizorima i uslovima za njihovo ovlašćivanje za obavljanje usluga revizije.

Članom 1. utvrđuje se predmet uređivanja ovog zakona.

Član 2. sadrži definicije glavnih pojmova koje su usaglašene sa definicijama sadržanim u novoj Osmoj direktivi EU (u daljem tekstu: Direktiva). Predlog zakona definiše pojmove kao što su: revizija finansijskih izveštaja, revizorski izveštaj, Međunarodni standardi revizije, Međunarodni računovodstveni standardi, zakonska revizija, zakonski revizor, revizor države članice Evropske unije, revizor treće zemlje, revizor grupe, društvo za reviziju, mreža, povezano revizorsko društvo i dr.

Predlog zakona uređuje i definiciju društva od javnog interesa u koja spadaju velika pravna lica u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo, javna društva u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, kao i sva pravna lica koje Vlada na predlog nadležnog ministarstva proglasi pravnim licima od javnog interesa za Republiku Srbiju, nezavisno od njihove veličine.

Odredbama člana 3. propisano je prevode Međunarodnih standarda revizije (MSR) rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove finansija. Ovo rešenje zajedno sa tekstom prevoda MSR, Ministarstvo objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranici Ministarstva.

Odredbama člana 4. propisano je da reviziju mogu da obavljaju društva za reviziju i samostalni revizori organizovani kao preduzetnici.

Reviziju mogu da obavljaju društva za reviziju koja imaju u radnom odnosu sa punim radnim vremenom zaposlenog najmanje jednog licenciranog ovlašćenog revizora. Međutim, ukoliko društvo za reviziju ima zaposlena manje od četiri licencirana ovlašćena revizora ne može da obavlja reviziju redovnih godišnjih i konsolidovanih finansijskih izveštaja velikih pravnih lica.

Reviziju mogu da obavljaju i revizorska društva i revizori - preduzetnici iz država članica EU i trećih zemalja, koji su u skladu sa ovim zakonom dobili dozvolu za obavljanje revizije.

Odredbama člana 5. definišu se krivična dela koja lice čine nedostojnim za obavljanje revizije, sticanje licenci i zvanja u skladu sa ovim zakonom, kao i za obavljanje drugih poslova u oblasti revizije, utvrđenih ovim zakonom.

Članovi 6 - 10. sadrže odredbe o licenciranim ovlašćenim revizorima. S tim u vezi, propisuju uslovi za dobijanje licence za obavljanje revizije, kao i uslovi za održavanje, odnosno produženje licence. Takođe, propisana je sadržina ispita, tj. oblasti koje ispit za sticanje zvanja ovlašćeni revizor u skladu sa ovim zakonom i Direktivom mora da sadrži, kao i mogućnost oslobađanja od polaganja jednog ili više ispita iz zakonom propisanih oblasti. Odredbama ovih članova propisana je i obaveza da licencirani ovlašćeni revizori pohađaju odgovarajuću obuku u cilju kontinuiranog profesionalnog usavršavanja, a uređeno je ko i pod kojim uslovima može da organizuje i sprovodi ovu vrstu obuke. U ovom delu sadržane su i odredbe kojima se propisuju uslovi za licenciranje revizora država članica EU, odnosno revizora trećih zemalja.

Poglavlje II. Društvo za reviziju i samostalni revizor sadrži opšte odredbe o društvima za reviziju, samostalnim revizorima i uslovima za njihovo ovlašćivanje za obavljanje usluga revizije

Saglasno čl. 11. i 12. društvo za reviziju, pored uslova propisanih zakonom kojim se uređuju privredna društva, mora da ispunjava i posebne uslove koji se tiču pre svega vlasničke stukture i sastava organa upravljanja društva, s namerom da donošenje ključnih odluka po pitanju revizije bude u rukama revizorske struke.

S tim u vezi, u društvu za reviziju većinu akcija ili udela u kapitalu moraju da imaju društva za reviziju, odnosno licencirani ovlašćeni revizori.

Odredbama čl. 13 - 15. uređuje se postupak izdavanja dozvola društvima za reviziju, odnosno samostalnim revizorima za obavljanje revizije.

O izdavanju dozvole za obavljanje revizije društvima za reviziju i samostalnim revizorima odlučuje ministarstvo nadležno za poslove finansija, u okviru postupka koji je uređen odredbama ovog zakona.

Odredbe čl. 16. i 17. odnose se na samostalnog revizora.

Samostalni revizor kao preduzetnik može da radi kao pojedinac, uz ograničenje da ne može da vrši reviziju redovnih godišnjih i konsolidovanih finansijskih izveštaja društava od javnog interesa, kao ni konsolidovane finansijske izveštaje ostalih obveznika revizije.

Samostalni revizor kao preduzetnik može istovremeno da ima samo jednu dozvolu za obavljanje revizije. Samostalni revizor ne može obavljati druge delatnosti, osim revizije i drugih poslova koje saglasno ovom zakonu može da obavlja, niti može biti osnivač društva za reviziju ili drugog privrednog društva. Samostalni revizor ne može biti u radnom odnosu kod drugog poslodavca, ne može imati druge registrovane samostalne delatnosti ili status zakonskog zastupnika, direktora, člana ili predsednika upravnog odbora, odnosno izvršnog odbora u pravnom licu, člana upravnog, odnosno izvršnog odbora povezanog pravnog lica sa pravnim licem kod koga se obavlja revizija, člana ili predsednika izvršnog odbora banke, zastupnika državnog kapitala, stečajnog upravnika, prokuriste i lica koje ugovorom o radu ima utvrđenu zabranu konkurencije.

Članom 18. propisana je obaveza da se društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor osigura od odgovornosti za štetu koju učini pravnom licu kod koga obavlja reviziju u slučaju povrede ugovora o reviziji, odnosno trećem licu u slučaju povrede pravila obavljanja revizije.

Odredbama ovog člana propisan je način izračunavanja najniže sume osiguranja po osnovu koje se plaća premija osiguranja. Iznos najniže sume osiguranja na osnovu koje se plaća premija osiguranja za pojedinačni osigurani slučaj za svaku poslovnu godinu saglasno ovom članu, utvrđuje se kao veći iznos od sledećih iznosa: od najviše cene za usluge revizije na osnovu pojedinačnog ugovora o reviziji pomnoženo sa 15 ili od zbira cena za usluge revizije na osnovu svih ugovora o reviziji, pomnoženo sa 2,5. Pojedinačnim osiguranim slučajem smatra se šteta nastala u vezi sa pojedinačnim izveštajem o reviziji.

PRIMER - slučaj kada je vrednost svih zaključenih ugovora, pomnožena sa 2,5, veća od iznosa pojedinačno najvećeg ugovora, pomnoženo sa 15:

Ukoliko bi vrednost svih zaključenih ugovora iznosila 300.000 evra, polisa osiguranja (najniža suma osiguranja) bi glasila na 750.000 evra ($300.000 * 2,5$), a po tom osnovu bi društvo za reviziju na godišnjem nivou plaćalo premiju oko 750 evra. To znači, da bi u slučaju nastanka štete društvo za osiguranje pokrilo iznos štete do 750.000 evra.

Odredbama člana 19. uvodi se obaveza društvu za reviziju sa samo jednim zaposlenim licenciranim ovlašćenim revizorom i samostalnom revizoru da zaključe ugovor o saradnji u kojem sa drugim društvom za reviziju, odnosno samostalnim revizorom ugovara da će u slučaju ako zbog nesposobnosti za rad licenciranog ovlašćenog revizora, odnosno samostalnog revizora ne bude mogao da ispuni svoje obaveze iz ugovora o reviziji, to uraditi drugo društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor u skladu sa ovim zakonom.

Članom 20. uvodi se obaveza društvima za reviziju koja obavljaju reviziju društava od javnog interesa da u roku od tri meseca od isteka kalendarske godine objave na svojoj internet stranici ili internet stranici Komore godišnji izveštaj o transparentnosti koji će sadržati podatke o pravnoj formi revizorskog društva, naziv mreže revizorskih društava kojoj dato revizorsko društvo pripada, opis sistema kontrole kvaliteta u okviru društva za reviziju, spisak klijenata od javnog interesa i druge podatke u skladu sa ovim zakonom.

Poglavlje III. Obavljanje revizije sadrži odredbe kojima se regulišu pravila za obavljanje revizije, a koja su usklađena sa odgovarajućim odredbama Direktive. Ovim odredbama, propisuju se prava i obaveze obveznika revizije u vezi sa obavljanjem revizije, prava i obaveze licenciranih ovlašćenih revizora, društava za reviziju i samostalnih revizora u vezi sa obavljanjem revizije, čuvanjem poslovne tajne, kao i zabrane i ograničenja u vezi sa nezavisnošću ovih lica od obveznika revizije, odnosno drugih korisnika revizorskih usluga. Regulisano je pitanje ugovaranja revizorskih usluga i raskida ugovora, kao i pitanje ugovaranja naknade za obavljanje revizorskih usluga. Uređuje se način sastavljanja i sadržina revizorskog izveštaja, kao i obaveze u vezi sa revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja. Zakon definiše i nerevizorske usluge koje društva za reviziju, odnosno samostalni revizori pored revizije mogu da pružaju svojim klijentima.

Odredbom člana 21. definiše se obaveznost revizije u smislu ovog zakona. Revizija je obavezna za redovne godišnje finansijske izveštaje velikih i srednjih pravnih lica razvrstanih u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, javnih društava u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala nezavisno od njihove veličine, kao i svih pravnih lica, odnosno preduzetnika čiji ukupan poslovni prihod ostvaren u prethodnoj poslovnoj godini prelazi 4.400.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti. Revizija je obavezna i za matična pravna lica koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Saglasno članu 22. revizija se obavlja u skladu sa ovim zakonom, drugim zakonima koji uređuju reviziju finansijskih izveštaja kod pojedinih pravnih lica, Međunarodnim standardima revizije i Kodeksom profesionalne etike revizora.

U smislu člana 23. poslove revizije neposredno mogu da obavljaju licencirani ovlašćeni revizori, zaposleni u društvu za reviziju, odnosno samostalni revizor pod uslovom da su članovi Komore. Međutim, društvo za reviziju, odnosno samostalni revizor mogu pojedine poslove u postupku revizije da povere i drugim licima koja su zaposlena u društvu za reviziju, odnosno kod preduzetnika - samostalnog revizora, a koja nemaju licencu za rad na poslovima revizije, pod uslovom da je njihov rad planiran i nadziran od strane licenciranog ovlašćenog revizora.

Čl. 24 - 27. sadrže odredbe kojima se uređuju prava i obaveze obveznika revizije, način izbora društva za reviziju, odnosno revizora-preduzetnika, forma i rok za zaključenje ugovora kojim se regulišu međusobna prava i obaveze učesnika u revizorskom poslu, kao i ograničenja u vezi sa raskidom ugovora.

Član 28. sadrži odredbe o radnoj dokumentaciji koju priprema licencirani ovlašćeni revizor i na osnovu koje izdaje revizorski izveštaj.

Članom 29. propisana je obaveza čuvanja poslovne tajne za sva lica koja su u ime društva za reviziju bila angažovana na poslovima revizije. Na ovaj način se saglasno ovom zakonu i Direktivi štiti privatnost klijenata. Obaveza čuvanja poslovne tajne primenjuje se kako za vreme angažmana na konkretnoj reviziji, tako i po završetku angažmana, bez obzira da li je licima koja podležu obavezi čuvanja poslovne tajne prestao radni odnos u društvu za reviziju. Izuzetak od obaveze čuvanja poslovne tajne postoji kada su podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu potrebni za utvrđivanje činjenica u pretkrivičnim ili krivičnim postupcima, kao i kada njihovo dostavljanje pisanim putem zatraži sud u krivičnom ili pretkrivičnom postupku.

Odredbama člana 30. uređuje se sadržina i način sastavljanja revizorskog izveštaja.

Član 31. sadrži odredbe u vezi sa revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Član 32. uređuje pitanja vezana za ugovaranje revizorske naknade, kao i ograničenja u pogledu ugovaranja, a sve u cilju zaštite principa nezavisnosti u obavljanju revizije. S tim u vezi, zabranjeno je svako uslovljavanje određivanja visine revizorske naknade pružanjem dodatnih usluga pravnom licu kod kojeg se vrši revizija.

Članom 33. definišu se dodatne nerevizorske usluge koje društvo za reviziju može da obavlja pored revizije finansijskih izveštaja.

Odredbama čl. 34 - 38. štiti se princip nezavisnosti, tako što se definišu situacije, odnosno slučajevi u kojima licencirani ovlašćeni revizori, odnosno društva za reviziju ne mogu da pružaju usluge revizije svojim klijentima (zabrana obavljanja revizije).

Član 39. uređuje način postupanja i obaveze društva za reviziju u slučaju kada se u toku obavljanja revizije broj zaposlenih licenciranih ovlašćenih revizora smanji ispod zakonom propisanog broja (zaposlena najmanje četiri licencirana ovlašćena revizora za reviziju redovnih godišnjih i konsolidovanih finansijskih izveštaja velikih pravnih lica, odnosno jedan licencirani ovlašćeni revizor za reviziju ostalih pravnih lica).

Odredbama čl. 40 - 42. uvode se dodatne obaveze i ograničenja društvima za reviziju u vezi sa obavljanjem revizije, sa namerom zaštite principa nezavisnosti u obavljanju ovih poslova, uz poštovanje izgrađenog međusobnog poverenja nastalog dugotrajnom poslovnom saradnjom. Shodno tome, društva za reviziju su dužna da vrše zamenu (rotaciju) ključnog revizorskog partnera, potpisnika revizorskog izveštaja, najkasnije svake sedme godine od početka revizije kod istog obveznika revizije, osim ako posebnim zakonom nije drukčije uređeno, s tim da ključni revizorski partner može ponovo da obavlja reviziju kod istog obveznika revizije po isteku perioda od najmanje dve godine od datuma potpisivanja poslednjeg revizorskog izveštaja.

Društvo za reviziju je dužno da izveštava pravno lice kod kojeg obavlja reviziju, odnosno Komisiju za reviziju (odbor za praćenje poslovanja) ako je pravno lice obrazuje, o ključnim pitanjima koja proizlaze iz obavljanja revizije, a posebno o značajnim nedostacima interne kontrole u vezi sa procesom finansijskog izveštavanja, kao i da jednom godišnje, u pisanom obliku potvrdi svoju nezavisnost prema društvu od javnog interesa kod kojeg obavlja reviziju. Društvo za reviziju je dužno da obavesti Komisiju za reviziju društva od javnog interesa o dodatnim uslugama koje pruža društvu od javnog interesa, kao i da raspravlja o mogućim pretnjama njegovoj nezavisnosti i zaštitnim mehanizmima protiv tih pretnji.

Poglavlje IV. Komisija za reviziju u privrednom društvu i interni revizor sadrži odredbe o organizaciji i delokrugu rada Komisije za reviziju (odbora za praćenje poslovanja), kao nezavisnog tela koje su dužna da obrazuju sva pravna lica koja pripadaju grupi društava od javnog interesa, kao i odredbe koje se odnose na ovlašćenog internog revizora.

Interna revizija je uređena u onoj meri koliko je potrebno da se održi kontinuitet sa aktuelnim Zakonom o računovodstvu i reviziji u pogledu sertifikovanja internih revizora i propisa koji se s tim u vezi oslanjaju ovaj zakon. Npr: Zakon o privrednim društvima zahteva od javnih akcionarskih društava da najmanje jedno lice nadležno za unutrašnji nadzor poslovanja mora ispunjavati uslove propisane za internog revizora u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

Takođe, treba imati u vidu da je osnovni predmet uređivanja Predloga zakona o reviziji statutarne (eksterna) revizija, koja se prema svojoj funkciji i značaju u velikoj meri razlikuje od interne revizije i kao takva predmet je detaljnog uređivanja.

Nova Osmo direktiva EU čije odredbe smo dužni da implementiramo u domaće propise, uređuje samo materiju statutarne (eksterne) revizije. U delokrugu direktive nije uređivanje interne revizije.

Saglasno članu 43. izbor članova Komisije za reviziju (odbora za praćenje poslovanja), kao i delokrug njenog rada propisani su zakonom kojim se uređuju privredna društva. Komisija je ovlašćena da u društvu od javnog interesa u okviru kojeg je formirana, priprema, predlaže i proverava sprovođenje računovodstvenih politika i politika upravljanjem rizika, kao i da vrši nadzor nad finansijskim izveštavanjem i sistemom unutrašnjeg nadzora društva. Takođe, vrši nadzor nad postupkom revizije, a ovlašćena je i da predlaže i sprovodi postupak izbora društva za reviziju, kao i da obavlja druge zakonom propisane poslove.

Odredbama člana 44. propisuju se uslovi za sticanje zvanja ovlašćeni interni revizor. Sertifikat o stečenom zvanju ovlašćeni interni revizor izdaje Komora ovlašćenih revizora.

Poglavlje V. Komora ovlašćenih revizora sadrži odredbe kojima se bliže uređuje pravna forma Komore ovlašćenih revizora, propisuju se njene nadležnosti, obaveze, unutrašnja organizacija, način finansiranja, a definišu se i poslovi koje je Komora u vršenju zakonom poverenih ovlašćenja dužna da obavlja.

Komora kao profesionalno telo revizora u Republici Srbiji, osnovana je 2006. godine, Zakonom o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik RS”, br. 46/06, 111/09 i 99/11 - dr. zakon), radi unapređenja i razvoja računovodstvene i revizorske profesije, primene međunarodne računovodstvene i revizorske regulative i harmonizacije sa tom regulativom, zaštite opšteg i pojedinačnog interesa u obavljanju poslova u toj oblasti, organizovanja u pružanju usluga u ovoj oblasti, sprovođenja ispita za sticanje profesionalnog zvanja davanja i oduzimanja licenci za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja, kao i radi ostvarivanja drugih ciljeva iz oblasti računovodstva i revizije.

Međutim, potreba za daljim jačanjem postojećih institucija odgovornih za kvalitet obavljanja revizije u Republici Srbiji, dovela je do toga da se novim zakonskim rešenjem organizacija i nadležnosti Komore definišu na drugačiji način i da se s tim u vezi ojača uloga Komore, pre svega u sprovođenju nadzora nad kvalitetom obavljanja revizije. Komora će pored poslova koje je obavljala u skladu sa postojećim zakonskim rešenjem, obavljati i poslove koje je do sada obavljalo ministarstvo nadležno za poslove finansija (poslove u vezi vođenjem Registra preduzeća za reviziju, kao i nadzora nad radom preduzeća za reviziju).

To znači da će Komora u sistem provere kvaliteta, pored licenciranih ovlašćenih revizora, čiji kvalitet rada prema postojećem zakonskom rešenju kontroliše, uključiti i društva za reviziju.

Odredbama čl. 45. i 46. definiše se uloga Komore, uređuje se forma njenog organizovanja i definiše njeno članstvo. Komora je u smislu ovog zakona definisana kao nezavisna profesionalna organizacija licenciranih ovlašćenih revizora zaposlenih u društvima za reviziju, društava za reviziju i samostalnih revizora, koja ima svojstvo pravnog lica, sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i statutom. Zakonom su navedeni poslovi koje Komora obavlja na osnovu poverenih javnih ovlašćenja. Komora, takođe, obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom, statutom i drugim aktima Komore.

Članstvo u Komori obavezno je za društva za reviziju, samostalne revizore i licencirane ovlašćene revizore zaposlene u društvu za reviziju, odnosno kod samostalnog revizora.

Odredbama čl. 47 - 49. uređuju se poslovi Komore, kao i obaveze u vezi sa čuvanjem poslovne tajne.

S obzirom na javni (opšti) značaj, poslovi koje u okviru svojih nadležnosti obavlja Komora mogu se podeliti na: poverene poslove - čije je obavljanje zbog svog javnog značaja predmet nadzora ministarstva nadležnog za poslove finansija i Odbora za javni nadzor i ostale poslove.

Svi ovi poslovi se sa aspekta srodnosti mogu podeliti u nekoliko grupa. Jedna grupa obuhvata poslove vezane za donošenje i objavljivanje odgovarajuće regulative iz oblasti revizije. Drugu grupu poslova čine poslovi vezani za organizaciju i sprovođenje ispita za sticanje zvanja ovlašćeni revizor, kao i poslovi vezani za sprovođenje obuke za kontinuirano profesionalno usavršavanje. Treća grupa poslova vezana je za vođenje odgovarajućih registara. Četvrta grupa poslova odnosi se na sprovođenje kontrole kvaliteta obavljenih revizija kao i na preduzimanje potrebnih aktivnosti kako bi se utvrđene nepravilnosti ispravile i sankcionisale.

Odredbama čl. 50 - 53. uređuje se finansiranje Komore, sadržina statuta kao najvišeg opšteg akta Komore, a uređuju se i pitanja vezana za objavljivanje opštih akata Komore.

Odredbama čl. 54 - 62. uređuje se sastav i delokrug rada organa Komore. Komora ima Skupštinu, Savet, Nadzorni odbor, Generalnog sekretara, Etički odbor i Komisiju za kontrolu kvaliteta, a može da obrazuje i druge organe.

Odredbama člana 63. propisane su vrste registara koje Komora ovlašćenih revizora vodi. Komora vodi: Registar članova Komore, Registar društava za reviziju i samostalnih revizora, Registar licenciranih ovlašćenih revizora i Registar izrečenih mera. Registri su javne knjige koje se vode na srpskom jeziku, redovno ažuriraju i objavljuju na internet stranici Komore.

Odredbama čl. 64. - 66. propisuje se sadržina Registra društava za reviziju i samostalnih revizora i Registra licenciranih ovlašćenih revizora, kao i obaveza društava za reviziju i samostalnih revizora u pogledu izveštavanja (godišnji izveštaj) Komore ovlašćenih revizora. Sadržina registara u potpunosti je usaglašena sa zahtevima Direktive.

Članovi 67. i 68. sadrže odredbe o okolnostima koje mogu dovesti do brisanja društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora iz odgovarajućih registara Komore. Društvo za reviziju i samostalni revizor brišu se iz Registra na osnovu rešenja ministarstva nadležnog za poslove finansija o oduzimanju dozvole za obavljanje revizije. Licencirani ovlašćeni revizor briše se iz Registra na osnovu rešenja ministarstva nadležnog za poslove finansija o

oduzimanju licence za obavljanje revizije, kao i u slučaju kada se rešenje o izdavanju licence stavi van snage.

Saglasno odredbama člana 69. Komora ovlašćenih revizora dužna je da obaveštava javnost o svim pitanjima iz svoje nadležnosti. Takođe, dužna je da obaveštava ministarstvo nadležno za poslove finansija i Odbor za javni nadzor o disciplinskim postupcima koji se vode protiv članova Komore. Ako se u tim postupcima ustanovi da postoji sumnja da je izvršeno krivično delo Komora je dužna da obavesti i nadležne pravosudne organe

U skladu sa odredbama člana 70. nadzor nad zakonitošću rada i akata Komore ovlašćenih revizora vrši ministarstvo nadležno za poslove finansija, dok nadzor nad obavljanjem poverenih poslova, u okviru delokruga utvrđenog ovim zakonom, obavljaju Ministarstvo i Odbor za javni nadzor. U okviru ove vrste nadzora Ministarstvo i Odbor za javni nadzor mogu da traže od Komore odgovarajuće izveštaje i podatke potrebne za nadzor, kao i da izvrši neposredan uvid u rad Komore. U pogledu nadzora nad poverenim poslovima i vrstama mera koje se mogu preduzeti primenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje državna uprava.

Poglavlje VI. Kontrola kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora sadrži odredbe kojima se uređuje pojam i predmet kontrole kvaliteta rada, određuje se telo nadležno za sprovođenje kontrole i propisuju uslovi za obavljanje kontrole kvaliteta rada. U okviru ovog poglavlja obrađena je materija vezana za primenu i poštovanje procesnih pravila u postupku kontrole, kao i materija u vezi sa pravima i obavezama ovlašćenih lica nadzornog organa, odnosno kontrolisanih lica. Takođe, propisane su i različite vrste mera koje se mogu preduzeti u postupku nadzora nad radom društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora.

Saglasno odredbama čl. 71 - 74. kontrolu kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora vrši Komora ovlašćenih revizora preko ovlašćenih lica (kontrolora) koja imaju zvanje licencirani ovlašćeni revizor, zaposlena su u Komori i ispunjavaju ostale uslove u skladu sa ovim zakonom. Kontrolori se obrazuju po posebnom programu Komore.

Kontrola se vrši na objektivnan način i u postupku koji isključuje bilo kakav sukob interesa između lica koja vrše proveru kvaliteta rada i kontrolisanog lica.

Suština ove kontrole je da pokaže u kojoj meri se u postupku revizije poštuju odredbe ovog zakona, Međunarodnih standarda revizije i drugih pravila revizorske struke.

U postupku kontrole proveravaju se kvalitet obavljenih revizija, sve kadrovske, organizacione i tehničke mogućnosti kontrolisanih lica u vezi sa obavljanjem revizije, vrednost i vrsta ugovorenih naknada, a vrši se i provera svih izveštaja i podataka koji se saglasno ovom zakonu dostavljaju Komori.

Kontrola kvaliteta rada kod društava za reviziju i samostalnih revizora vrši se najmanje jednom u šest godina, a kod društva za reviziju koje obavlja reviziju društava od javnog interesa najmanje jednom u tri godine.

Odredbama čl. 75. i 76. uređuju se prava i obaveze kontrolisanih lica, kao i ovlašćenih lica Komore u vezi sa vršenjem kontrole. U skladu sa tim, društvo za reviziju kod koga se vrši kontrola kvaliteta rada dužno je da u svom sedištu, omogućivši ovlašćenom licu Komore pregled revizorskih izveštaja i radne dokumentacije na osnovu koje su revizorski izveštaji sastavljeni.

Ovlašćeno lice Komore dužno je da o obavljenoj kontroli sastavi izveštaj koji sadrži značajne nalaze i zaključke i da ga dostavi Komisiji za kontrolu kvaliteta Komore ovlašćenih revizora, društvu za reviziju, odnosno samostalnom revizoru kod

kojeg se vrši kontrola kvaliteta, a u slučaju vanrednih kontrola i ministarstvu nadležnom za poslove finansija i Odboru za javni nadzor.

Čl. 77 - 84. sadrže odredbe o vrstama mera koje se u postupku kontrole kvaliteta rada mogu preduzeti prema društvima za reviziju, odnosno samostalnim revizorima.

Propisane su mere koje se u zavisnosti od težine učinjenih povreda Zakona i pravila revizije, mogu izreći društvima za reviziju, odnosno samostalnim revizorima. Mere izriče ministarstvo nadležno za poslove finansija na predlog Odbor za javni nadzor, a na osnovu izveštaja o obavljenoj kontroli kvaliteta i preporuke Komore ovlašćenih revizora za preduzimanje konkretne mere. Saglasno ovom zakonu, mogu se izreći sledeće mere:

- za lakše povrede, ovlašćeno lice izdaje se nalog za otklanjanje nepravilnosti,

- dodatne mere se izriču u slučaju težih povreda zakonskih odredbi i pravila revizije. Izriču se u situaciji kada društvo za reviziju ne postupa u skladu sa nalogom za otklanjanje nepravilnosti, kao i kada je protiv licenciranog ovlašćenog revizora koji u društvu za reviziju obavlja poslove revizije započet postupak za oduzimanje licence,

- nepoštovanje naloga za otklanjanje nepravilnosti i izrečenih dodatnih mera neizostavno vodi ka najrigoroznijoj od svih mera, oduzimanju dozvole. Pored ove situacije, mera oduzimanja dozvole za obavljanje revizije, izriče se društvu za reviziju kada prestane da ispunjava zakonom propisane uslove u pogledu vlasničke strukture i upravljanja društvom, ukoliko je dobilo dozvolu navođenjem neistinitih podataka, kada se broj licenciranih ovlašćenih revizora smanji ispod zakonskog minimuma, a u roku od tri meseca se njihov broj ne poveća do zakonskog minimuma, kao i u situaciji ako sastavi revizorski izveštaj koji se ne zasniva na stvarnim činjenicama. Dozvola se oduzima i ako je društvu za reviziju, odnosno samostalnom revizoru, odlukom nadležnog suda zabranjeno obavljanje delatnosti revizije, u situaciji kada osnivač donese odluku o prestanku obavljanja delatnosti revizije finansijskih izveštaja, kao i u slučajevima prestanka privrednog društva, odnosno preduzetnika u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva.

- međutim, pre konačnog oduzimanja dozvole, društvu za reviziju se može izreći mera uslovnog oduzimanja dozvole, pod uslovom da društvo za reviziju u periodu koji odredi ministarstvo na predlog Odbora za javni nadzor, a koji ne može biti kraći od šest meseci niti duži od dve godine, ne učini novu povredu ovog zakona kod obavljanja revizije.

Izrečene mere se obelodanjuju u Registru izrečenih mera.

Odredbama čl. 85 - 88. propisuju se mere koje se u postupku kontrole kvaliteta mogu preduzeti prema licenciranim ovlašćenim revizorima ukoliko se utvrdi da su svojim radom kršili pravila revizije propisana ovim zakonom, Međunarodnim standardima revizije i drugim pravilima revizorske struke.

U zavisnosti od težine povrede pravila revizije, mere se mogu podeliti u više grupa.

Za lakše povrede pravila revizije, ministarstvo nadležno za poslove finansija na predlog Odbor za javni nadzor izdaje nalog za otklanjanje nepravilnosti, a opomena se izriče ako licencirani ovlašćeni revizor ne postupa u skladu sa pravilima revizije i nema uslova za oduzimanje licence, odnosno za uslovno oduzimanje licence.

Za teže povrede ovog zakona pored naloga za otklanjanje nepravilnosti i opomene, može se izreći mera uslovnog oduzimanja licence, dok se za najteže povrede zakona oduzima licenca.

Postoje dve vrste razloga za oduzimanje licence ovlašćenim revizorima. Jednu vrstu čine razlozi koji nisu u neposrednoj vezi sa obavljanjem poslova revizije i u tom slučaju licenca se oduzima ako je dobijena navođenjem neistinitih podataka, kao i u situaciji ako je lice pravosnažno osuđeno za krivična dela koja ga čine nedostojnim za obavljanje ovih poslova.

Drugu vrstu čine razlozi koji su u neposrednoj vezi sa obavljanjem poslova revizije i u tom slučaju licenca se oduzima ovlašćenom revizoru ako krši zabranu obavljanja revizije kod pojedinih pravnih lica, odnosno ako krši zabranu obavljanja funkcija u organima upravljanja društava od javnih interesa u propisanom roku. Licenca će takođe biti oduzeta ako ovlašćeni revizor postupa suprotno pravilima revizije i ako zbog toga izveštaj o reviziji koji je potpisao sadrži nedostatke, odnosno dovodi u zabludu korisnike revizorskog izveštaja, ako ne poštuje obavezu zaštite poverljivih podataka, kao i ako ne postupa u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih propisa koji uređuju reviziju.

Ministarstvo će staviti van snage rešenje o izdavanju licence: na lični zahtev licenciranog ovlašćenog revizora, u slučaju gubitka poslovne sposobnosti, kao i u slučaju njegove smrti.

Izrečene mere obelodanjuju se u Registru izrečenih mera.

Poglavlje VII. Odbor za javni nadzor nad obavljanjem revizije (čl. 89 - 95.) sadrži odredbe o osnivanju, organizaciji i delokrugu rada Odbora za javni nadzor nad obavljanjem revizije.

Na nivou Evropske unije došlo je do intenziviranja zahteva da predstavnici javnog interesa (država) učestvuju u nadzoru nad revizorskom profesijom kroz mehanizam javnog nadzora kojim će se pratiti procesi koji se odvijaju unutar profesije, sa ciljem sticanja uverenja da profesija deluje u javnom interesu.

S tim u vezi, Vlada Republike Srbije osniva Odbor za javni nadzor (posebno telo) u cilju zaštite javnog interesa u radu Komore ovlašćenih revizora, društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora.

Članove Odbora za javni nadzor imenuje Vlada, na period od četiri godine, s tim da ista lica mogu biti ponovo izabrana na ovu funkciju najviše još jedanput.

Visinu naknade za rad članova Odbora za javni nadzor utvrđuje Vlada na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija.

Članovi ovog tela, s obzirom na značaj poslova koje obavljaju moraju da ispunjavaju posebne uslove za imenovanje. Pre svega, za kandidate mogu biti predložena lica koja su fakultetski obrazovana i imaju najmanje pet godina radnog iskustva na rukovodećem položaju ostvareno u oblastima relevantnim za obavljanje poslova iz nadležnosti ovog tela (računovodstvo, revizija, finansije ili pravo) ili imaju osam godina radnog iskustva u ovim oblastima.

Najvažnije je da ova lica s obzirom na svoju funkciju i nadležnosti budu nezavisna kako od lica koja pružaju revizorske usluge, tako i od Komore kao tela koje je nadležno za licenciranje i kontrolu kvaliteta rada tih lica. To znači da radom ovog tela moraju da upravljaju „nepraktičari”, odnosno da većinu članova ovog tela moraju činiti stručnjaci „nepraktičari”, koji nisu zaposleni u Komori i nisu članovi izvršnih organa Komore. „Nepraktičarem” se saglasno ovom zakonu i Direktivi smatra fizičko lice koje najmanje tri godine pre angažovanja u Odboru za javni nadzor, nije vršilo zakonske revizije, nije imalo pravo glasa u društvu za reviziju, nije

bilo član organa upravljanja društva za reviziju i nije bilo zaposleno ili na bilo koji drugi način povezano sa društvom za reviziju. Članovi Odbora za javni nadzor imaju obavezu da poštuju pravila u vezi sa zaštitom podataka, a obaveza važi kako za sadašnje tako i za bivše članove.

Odbor za javni nadzor obavlja nadzor nad sprovođenjem kontrole kvaliteta rada društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora.

Odbor za javni nadzor nadzire Komoru u obavljanju zakonom poverenih poslova, a poseduje i mehanizme i sredstva da ovaj nadzor učini efikasnim. U skladu sa tim, kontroliše Komoru u sprovođenju programa za polaganje ispita za zvanje ovlašćeni revizor, kao i nad aktivnostima vezanim za registraciju licenciranih ovlašćenih revizora i društava za reviziju. Ovo telo nadzire Komoru i u obavljanju kontinuiranog profesionalnog usavršavanja licenciranih ovlašćenih revizora, kontroli primene Međunarodnih standarda revizije i standarda o pitanjima profesionalne etike, kao i u sprovođenju sistema kontrole kvaliteta nad obavljanjem revizije. Odbor za javni nadzor predlaže ministarstvu nadležnom za poslove finansija mere prema društvima za reviziju, samostalnim revizorima i licenciranim ovlašćenim revizorima ukoliko se u zakonom propisanom postupku utvrdi da su kršili odredbe ovog zakona.

Predlog zakona predviđa više mehanizama za sprovođenje kontrole. Odbor za javni nadzor kroz mehanizam davanja saglasnosti i mišljenja na opšta akta Komore, utiče na sadržinu i kvalitet tih akata, a može i da predloži poništavanje ili ukidanje akata koji su doneti suprotno odredbama ovog zakona. Takođe, može da predloži ministarstvu nadležnom za poslove finansija kao organu koji je zakonom ovlašćen da vrši nadzor nad zakonitošću rada i akata Komore, neposredni pregled dokumentacije i učestvovanje u aktivnostima Komore u vršenju zakonom poverenih poslova, odnosno da predlaže vanredne provere kvaliteta obavljanja revizije.

Odbor za javni nadzor raspolaže širokim spektrom mera koje može da preduzme ukoliko oceni da postoji osnovana sumnja da su učinjene određene nezakonitosti i nepravilnosti u radu Komore. U skladu sa tim, može da zatraži od Komore, izveštaje i druge podatke kao dokaz o uočenim nepravilnostima, kao i da predloži mere radi njihovog otklanjanja. Takođe, može da pokrene inicijativu za utvrđivanje odgovornosti članova organa i zaposlenih u Komori, kao i da predloži sazivanje Skupštine Komore, odnosno da preduzme i druge mere iz svoje nadležnosti.

Poglavlje VIII. Međunarodna saradnja sadrži odredbe kojima se uređuju pitanja saradnje u oblasti revizije, između nadležnih domaćih i nadležnih institucija država članica EU, odnosno trećih zemalja, kao i druga pitanja u vezi sa međunarodnom saradnjom. Međunarodna saradnja je uređena u skladu sa Direktivom.

Pitanje međunarodne saradnje u oblasti revizije, posebno dobija na značaju kada se ima u vidu da u našoj zemlji posluje sve veći broj multinacionalnih kompanija, čiji finansijski izveštaji podležu obaveznoj reviziji kako na nivou pojedinačnih pravnih lica članica kompanija, tako i na nivou samih kompanija kao matičnih pravnih lica.

Odredbama čl. 96. i 97. uređuju se saradnja Odbora za javni nadzor sa odgovarajućim telima država članica EU. S tim u vezi, Odbor za javni nadzor pruža pomoć, dostavlja informacije i sarađuje sa nadležnim telima država članica odgovornim za odobrenje, registraciju, proveru kvaliteta rada i nadzor revizora i revizorskih društava država članica. Izuzetak od obaveze saradnje postoji u situaciji kad bi takva saradnja mogla negativno da utiče na suverenitet, bezbednost ili javni poredak Republike Srbije, a propisani su i ostali slučajevi u kojima se ovaj izuzetak primenjuje.

Odredbama člana 98. uređuje se saradnja Odbora za javni nadzor sa odgovarajućim telima trećih zemalja, kao i pitanja u vezi sa registracijom revizora i revizorskih društava trećih zemalja za obavljanje usluga revizije u Republici Srbiji.

Složenost revizija multinacionalnih kompanija zahteva dobru saradnju domaćeg tela nadležnog za nadzor nad obavljanjem revizije sa odgovarajućim nadzornim telima trećih zemalja. S tim u vezi posredstvom Odbora za javni nadzor, nadležnim telima trećih zemalja omogućen je pristup radnim papirima i drugoj dokumentaciji u državi domaćih licenciranih ovlašćenih revizora i društava za reviziju pod zakonom propisanim uslovima. Takođe, predviđeni su i slučajevi direktne komunikacije domaćih licenciranih ovlašćenih revizora i društava za reviziju sa nadležnim telima trećih država, kao i izuzeci od moguće saradnje i to pre svega u situacijama kada bi takva saradnja mogla negativno da utiče na suverenitet, bezbednost ili javni poredak Republike Srbije.

Poglavlje IX. Kaznene odredbe (čl. 99 - 106.) sadrži odredbe o kaznama koje su mogu izreći u slučaju kršenja, odnosno nepoštovanja odredbi ovog zakona.

Društva za reviziju, samostalni revizori i licencirani ovlašćeni revizori pored sankcija (mera) koje im mogu biti izrečene u postupku nadzora od strane ovlašćenih nadzornih tela, takođe mogu biti procesuirani i novčano kažnjeni za radnje koje u skladu sa ovim zakonom imaju obeležja privrednog prestupa, odnosno prekršaja.

Novčano mogu biti kažnjeni i obveznici revizije koji ne poštuju odredbe ovog zakona, kao i Komora ovlašćenih revizora u slučaju da svoje obaveze ne ispunjava u skladu sa ovim zakonom.

Poglavlje X. Prelazne i završne odredbe sadrži odredbe kojima se uspostavlja kontinuitet sa postojećom regulativom u oblasti revizije, a propisuje se i vreme stupanja na snagu odredbi ovog zakona i prestanak primene dosadašnje regulative.

Odredbama čl. 107. i 108. regulišu se pitanja vezana za početak rada Odbora za javni nadzor, kao i pitanja u vezi usklađivanja poslovanja Komore ovlašćenih revizora sa odredbama ovog zakona.

Saglasno članu 109. preduzeća za reviziju imaju rok od godinu dana da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona. Dozvole za rad koje su preduzeća za reviziju dobila od ministarstva nadležnog za poslove finansija do stupanja na snagu ovog zakona, važe do dobijanja dozvole za obavljanje revizije u skladu sa ovim zakonskim rešenjem, a najdalje godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Odredbama člana 110. propisano je da se licima koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona stekla profesionalno zvanje ovlašćeni revizor, odnosno ovlašćeni interni revizor u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji koji je važio do dana stupanja na snagu ovog zakona, priznaje se stručno zvanje ovlašćeni revizor, odnosno ovlašćeni interni revizor u skladu sa ovim zakonom. Licence izdate po starom zakonu važe do isteka perioda na koji su izdate i mogu se produžiti u skladu sa odredbama ovog (novog zakona).

Odredbama člana 111. utvrđuje se primena propisa i rok za okončanje postupaka koji su započeti pre stupanja na snagu ovog zakona.

Odredbama člana 112. predviđa se odložena primena pojedinih odredbi ovog zakona. S tim u vezi, odredbe kojima se utvrđuju rok za zaključivanje i sadržina ugovora o obavljanju revizije, kriterijumi za osiguranje od odgovornosti za štetu koja može nastati u vezi sa obavljanjem revizije, odredbe kojima se uređuje obaveza revizije (obveznici revizije), kao i odredbe kojima se zabranjuje obavljanje revizije u

Zakonom predviđenim situacijama, primenjuju se počev od revizije finansijskih izveštaja za 2014. godinu.

Saglasno članu 113. rok za zamenu licenciranog ovlašćenog revizora, potpisnika revizorskog izveštaja, počinje da teče od prve obavljene revizije finansijskih izveštaja kod istog obveznika revizije u skladu sa aktuelnim zakonom iz 2006. godine, koji prestaje da važi stupanjem na snagu ovog zakona.

Članom 114. predviđeno je da se do dana prijema Republike Srbije u Evropsku uniju na saradnju sa državama članicama primenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje saradnja sa trećim zemljama. Do ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju, na revizore i revizorska društva država članica primenjivaće se odredbe ovog zakona koje se odnose na revizore i revizorska društva trećih zemalja.

Odredbama člana 115. predviđeno je da će se do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovog zakona, primenjivati podzakonska akta doneta na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik RS”, br. 46/06, 111/09 i 99/11 - dr. zakon).

Član 116. sadrži završnu odredbu kojom se propisuje da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

- Određenje problema koje Predlog zakona treba da reši

Predloženo zakonsko rešenje treba da otkloni neusklađenost postojećih propisa u oblasti revizije sa odgovarajućom regulativom Evropske unije.

Saglasno ovo zakonskom rešenju, sistem kontrole kvaliteta biće uspostavljen na efektivniji i efikasniji način, tako što će poslovi kontrole kvaliteta biti povereni licima koja imaju znanje i iskustvo potrebno za reviziju finansijskih izveštaja, uz poštovanje načela nezavisnosti koje podrazumeva da lica koja vrše kontrolu kvaliteta ne mogu biti zaposlena u društvima za reviziju niti mogu biti članovi organa upravljanja tih društava.

Vlada Republike Srbije će formirati Odbor za javni nadzor nad obavljanjem revizije, kao telo čiji je će delovanje biti usmereno na zaštitu javnog interesa u radu Komore ovlašćenih revizora, društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora. Ovo telo i ministarstvo nadležno za poslove finansija imaće krajnju odgovornost za kvalitet obavljanja revizije u Republici Srbiji.

Predloženo zakonsko rešenje rešilo bi problem međunarodne saradnje u vezi sa ovlašćivanjem i registracijom subjekata koji pružaju usluge revizije i nadzora nad njihovim radom, kao i međunarodnu saradnju Odbora za javni nadzor sa sličnim telima u drugim zemljama.

Takođe, postojeći sistem sertifikovanja, odnosno licenciranja za profesionalna zvanja u oblasti revizije bio bi prilagođen i ekvivalentan sistemu koji se primenjuje u Evropskoj uniji.

- Ciljevi koji se postižu njegovim donošenjem

Osnovni cilj predloženog zakonskog rešenja je usklađivanje sa postojećom regulativom Evropske unije u vezi sa obaveznom revizijom godišnjih i konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Međutim, krajnji cilj predloženih reformi treba da bude podizanje nivoa kvaliteta revizorskog i finansijskog izveštavanja u Republici Srbiji, kroz unapređenje sistema obavljanja revizije, što je jedan od preduslova za privlačenje potencijalnih domaćih i stranih investitora.

- Koje su druge mogućnosti za rešavanje problema?

S obzirom da uređivanje materije statutarne revizije podrazumeva propisivanje jasnih i transparentnih pravila i procedura koje moraju biti usaglašene sa zahtevima relevantnih direktiva EU, kao i propisivanje prava i obaveza pravnih i fizičkih lica u vezi sa statutarom revizijom i izricanje kaznenih i drugih vrsta mera u postupku nadzora, zakonsko uređivanje ove materije predstavlja jedini mogući izbor.

- Zašto je donošenje akta najbolje za rešavanje problema?

Predložene odredbe se odnose na materiju koja se najefikasnije i najtransparentnije reguliše zakonom, tako da je procenjeno da se na ovaj način jasno i nedvosmisleno stvara odgovarajući pravni okvir za uređivanje ove oblasti, a stvaraju se uslovi i za neophodno usklađivanje sa odgovarajućom međunarodnom regulativom.

- Na koga će i kako najverovatnije uticati rešenja u Zakonu?

Implementacija odredbi nove Osme direktive EU, a pre svega uspostavljanje efikasnog sistema kontrole kvaliteta rada u reviziji, kao i sistema nadzora nad revizijom, treba da doprinesu poboljšanju kvaliteta revizorskih izveštaja na trajnoj osnovi. To će za posledicu imati poboljšanje kvaliteta finansijskih izveštaja, što će pozitivno uticati na sve privredne subjekte, ali i na državne organe i institucije, kao i na strane i domaće investitore.

- Koji su troškovi koje će primena zakona izazvati građanima i privredi posebno malim i srednjim preduzećima

Primena ovog zakona u najvećoj meri neće direktno izazvati dodatne troškove privrednim subjektima i građanima.

Naprotiv, primenom kriterijuma za utvrđivanje obveznika revizije određeni broj dosadašnjih obveznika revizije (oko 1.200) neće više imati ovu obavezu, pa će po tom osnovu biti smanjeni troškovi njihovog poslovanja. Pored pozitivnih efekata na troškove poslovanja, smanjenje obveznika revizije će u velikoj meri uticati i na podizanje kvaliteta obavljanja revizije, kroz uspostavljanje adekvatnije srazmere između broja revizora i obveznika revizije.

Saglasno Predlogu zakona, revizija je obavezna za:

1) redovne godišnje finansijske izveštaje:

- velikih i srednjih pravnih lica razvrstanih u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo;

- javnih društava u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala nezavisno od njihove veličine;

- svih pravnih lica, odnosno preduzetnika čiji poslovni prihod ostvaren u prethodnoj poslovnoj godini prelazi 4.400.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti;

2) konsolidovane finansijske izveštaje koje sastavljaju matična pravna lica u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Red. br.	OBVEZNICI REVIZIJE	Aktuelni Zakon o računovodstvu i reviziji	PREDLOG ZAKONA
1.	Velika pravna lica	1.163	552
2.	Srednja pravna lica	2.971	1.283
3.	Mala pravna lica koja se kotiraju na berzi	691	781
4.	Matična pravna lica koja su	828	

	dostavila konsolidovane fin. izveštaje za 2011. godinu		828
5.	Ostala pravna lica i preduzetnici čiji poslovni prihod prelazi 4.400.000 EUR	/	948
	UKUPNO	5.653	4.392

Smanjenje obveznika revizije rezultat je pre svega povećanja visine kriterijuma za razvrstavanje pravnih lica i preduzetnika propisanih Predlogom zakona o računovodstvu. Visina kriterijuma usklađivanja sa zahtevima Četvrtе direktive EU.

Međutim, u pogledu direktnih troškova poslovanja, postoji mogućnost da pojedina društava za reviziju povećaju cene svojih usluga, zbog obaveznog osiguranja od odgovornosti za štetu koju licencirani ovlašćeni revizor svojim nesavesnim radom može da pričini korisniku usluga revizije ili nekom trećem licu. Mogućnost povećanja cena usluga, postoji kod onih društava za reviziju koja su se do stupanja na snagu ovog zakona osiguravala na iznose koji su niži od iznosa koji će biti utvrđeni primenom predloženog zakonskog rešenja.

Dosadašnja praksa je pokazala da je u odsustvu kriterijuma za utvrđivanje minimalne sume osiguranja postojala velika nesrazmernost u pogledu osiguranja, a samim tim i u pogledu zaštite eventualno oštećenih lica u vezi sa obavljanjem revizije. Tako npr. jedno od preduzeća za reviziju iz „velike četvorke” (Big four) u toku 2011. godine na ime premije osiguranja platilo je približno 6.000.000 dinara čime se osiguralo za eventualnu štetu do iznosa od 80.000.000 dolara, dok se jedno od domaćih preduzeća za reviziju plaćanjem premije osiguranja od približno 10.000 dinara, osiguralo za štetu do iznosa od približno 15.000 EUR. Kako bi se u što većoj meri zaštitili interesi korisnika usluga revizije, predlagač zakona se opredelio da predloži kriterijume za utvrđivanje minimalne sume osiguranja koja će zavisi od vrednosti ugovorenih usluga revizije. S tim u vezi, i dalje će postojati razlika u iznosu minimalne sume osiguranja od društva do društva, ali će zavisnosti od obima i vrednosti preuzetih poslova u oblasti pružanja usluga revizije, a ne od odluke samih društava.

Prema predloženom rešenju iznos najniže sume osiguranja na osnovu koje se plaća premija osiguranja za pojedinačni osigurani slučaj za svaku poslovnu godinu utvrđuje se kao veći iznos od sledećih iznosa: od najviše cene za usluge revizije na osnovu pojedinačnog ugovora o reviziji pomnoženo sa 15 ili od zbira cena za usluge revizije na osnovu svih ugovora o reviziji, pomnoženo sa 2,5. PRIMER (slučaj kada je vrednost svih zaključenih ugovora, pomnožena sa 2,5, veća od iznosa pojedinačno najvećeg ugovora, pomnoženo sa 15): Ukoliko bi vrednost svih zaključenih ugovora iznosila 300.000 evra, polisa osiguranja (najniža suma osiguranja) bi glasila na 750.000 evra ($300.000 * 2,5$), a po tom osnovu bi društvo za reviziju na godišnjem nivou plaćalo premiju oko 750 evra. To znači, da bi u slučaju nastanka štete društvo za osiguranje pokrilo iznos štete do 750.000 evra.

U pogledu indirektnih troškova, primena ovog zakona zahteva izdvajanje sredstava iz budžeta Republike Srbije za finansiranje naknada za rad članova Odbora za javni nadzor nad obavljanjem revizije. Odlukom o obrazovanju ovog odbora utvrdiće se visina iznosa naknade koja će se isplaćivati svakom od članova, a koja se obično određuje u procentualnom iznosu u odnosu na neto platu pomoćnika direktora uprave u sastavu ministarstva.

Primena ovog zakona može zahtevati izdvajanje sredstava iz budžeta Republike Srbije za finansiranje vanrednih kontrola kvaliteta rada društava za reviziju i revizora, koje Ministarstvo finansija i privrede može naložiti Komori ovlašćenih revizora u skladu sa ovim zakonom. U tom slučaju iz budžeta bi se finansirala naknada za rad kontrolora koji bi po zahtevu Ministarstva bio angažovan u postupku

vanredne kontrole, a sredstva izdvojena za tu namenu bi se kretala do visine plate vrhovnog državnog revizora zaposlenog u Državnoj revizorskoj instituciji.

Licenciranje ovlašćenih revizora, obaveza njihove kontinuirane edukacije, kao i izdavanje dozvola društvima za reviziju uvedeno je Zakonom o računovodstvu i reviziji iz 2006. godine, a ovim Predlogom zakona je detaljnije uređeno, tako da po tom osnovu neće biti dodatnog povećanja troškova.

Obaveza obrazovanja Komisije za reviziju kao tela u okviru privrednih društava, već je uvedena Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o bankama, a Predlog zakona o reviziji upućuje na te zakone. Što se tiče troškova za funkcionisanje ovog tela, to je stvar organizacije i politike svakog privrednog subjekata koji je obrazuje.

Imajući u vidu navedeno, osnovni troškovi za primenu ovog zakona biće vezani za obrazovanje i funkcionisanje Odbora za javni nadzor, kao tela čiji je će delovanje biti usmereno na zaštitu javnog interesa u radu Komore ovlašćenih revizora, društava za reviziju, samostalnih revizora i licenciranih ovlašćenih revizora. Ovo telo i ministarstvo nadležno za poslove finansija imaće krajnju odgovornost za kvalitet obavljanja revizije u Republici Srbiji. Direktiva EU zahteva obrazovanje ovakvog tela. Predlagač zakona je u smislu smanjenja troškova funkcionisanja ovakvog tela predložio da se ono obrazuje kao telo (komisija) Vlade, za koje će stručne i administrativne poslove obavljati Ministarstvo finansija i privrede.

S tim u vezi, ističemo da je na nivou Evropske unije došlo je do intenziviranja zahteva da predstavnici javnog interesa (država) učestvuju u nadzoru nad revizorskom profesijom kroz mehanizam javnog nadzora kojim će se pratiti procesi koji se odvijaju unutar profesije, sa ciljem sticanja uverenja da profesija deluje u javnom interesu.

Sve članice Evropske unije su saglasno Direktivi u obavezi da uspostave sistem javnog nadzora i s tim u vezi, obrazuju odgovarajuća tela. Što se tiče zemalja u okruženju, u Hrvatskoj je slično rešenje kao u Predlogu zakona (telo koje obrazuje Vlada), dok je u Sloveniji obrazovana posebna Agencija.

Positivni efekti koje predloženo zakonsko rešenje treba da pruži, u potpunosti opravdavaju troškove njegovog sprovođenja, s obzirom da krajnji cilj predloženih reformi treba da bude podizanje nivoa kvaliteta revizorskog i finansijskog izveštavanja u Republici Srbiji, kroz unapređenje sistema obavljanja revizije, što je jedan od preduslova za privlačenje potencijalnih domaćih i stranih investitora.

Ovo će biti postignuto:

- sprovođenjem kontrole kvaliteta nad radom revizora i društva za reviziju u skladu sa zahtevima direktive EU;

- uvođenjem javnog nadzora nad radom revizora, društava za reviziju, kao i nad radom Komore ovlašćenih revizora.

- Da li donošenje zakona stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju?

Predloženo zakonsko rešenje stimuliše zapošljavanje novih kadrova u reviziji, odnosno osnivanje novih društava za reviziju, zbog potrebe kvalitetnijeg obavljanja revizije (revizorski tim treba da provede veći broj radnih sati na obavljanju revizija) uprkos smanjenju broja obveznika revizije, s obzirom da su kapaciteti postojećih društava za reviziju još uvek nedovoljni da pokriju zahteve tržišta revizije.

Trenutno u Republici Srbiji 57 preduzeća za reviziju ima dozvolu za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja, a usluge revizije pruža 203 licenciranih ovlašćenih revizora zaposlenih u ovim preduzećima. U toku 2011. godine

obavljeno je ukupno 5.197 revizija godišnjih i konsolidovanih finansijskih izveštaja. Ako se tome doda podatak da prosečan broj obavljenih revizija finansijskih izveštaja u 2011. godini po jednom licenciranom ovlašćenom revizoru iznosi 31, u tom slučaju neophodan kvalitet revizije moguće je obezbediti adekvatnijom srazmerom broja revizora i obveznika revizije. S tim u vezi, zahtevi u pogledu kontrole kvaliteta obavljanja revizije nameću potrebu povećanja kadrovskih kapaciteta i potrebnog vremena za obavljanje svake pojedinačne revizije.

Takođe, stvaranje ambijenta za kvalitetnije revizorsko i finansijsko izveštavanje i unapređenje kontrole kvaliteta rada društava za reviziju i revizora, pozitivno će uticati na potencijalne investitore da vrše nova ulaganja u privredu Republike Srbije.

- Da li su zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove o Predlogu zakona?

U postupku izrade Predloga zakona sprovedene su brojne konsultacije kao i detaljna javna rasprava sa svim učesnicima zainteresovanim za uređivanje predmetne materije.

Ministarstvo finansija i privrede je u cilju izrade ovog zakona u oktobru 2012. godine, formiralo posebnu Radnu grupu. Radna grupa u kojoj su učestvovali predstavnici državnih organa (Ministarstvo finansija i privrede, Poreska uprava, Narodna banka Srbije, Komisija za hartije od vrednosti, Agencija za privredne registre i Agencija za privatizaciju), predstavnik univerziteta, kao i članovi Komore ovlašćenih revizora, održala je brojne sastanke na kojima su razmatrana pitanja koja su predmet uređivanja ovog zakona.

Tekst Predloga zakona je upućen na javnu raspravu krajem februara 2013. godine i bio je javno dostupan na sajtu ministarstva nadležnog za poslove finansija i privrede. U okviru javne rasprave, svi relevantni subjekti: nadležna ministarstva, Komisija za hartije od vrednosti, Narodna banka Srbije, Komora ovlašćenih revizora, Agencija za privredne registre, profesionalne organizacije i udruženja u oblasti računovodstva, preduzeća za reviziju, konsultantske kuće i dr. zainteresovana lica imala priliku da iznesu svoje stavove i sugestije.

U organizaciji Privredne komore Beograda, 12. marta 2013. godine organizovana je javna rasprava na kojoj su predstavnicima privrede, strukovnih udruženja u oblasti računovodstva i revizije i drugim učesnicima, od strane Ministarstva finansija i privrede, u vidu prezentacije, predstavljena nova rešenja u Predlogu zakona o reviziji, nakon čega su učesnici aktivno diskutovali.

U cilju poboljšavanja teksta Predloga zakona, uzete su u razmatranje sve dostavljene primedbe i sugestije učesnika javne rasprave.

Prihvaćene su primedbe i sugestije učesnika javne rasprave koje se odnose na preciziranje pojmova koji se koriste u ovom zakonu, uslove za oslobađanje polaganja ispita, odnosno dela ispita za sticanje zvanja ovlašćeni revizor, primedbe u vezi sa sadržinom ugovora o reviziji i ograničenjima za obavljanje dodatnih usluga uz usluge revizije, kao i primedbe koje se tiču delokruga rada i organizacije Odbora za javni nadzor nad obavljanjem revizije.

U načelu nisu prihvaćene primedbe koje nisu u saglasnosti sa zahtevima direktiva EU u oblasti statutarne revizije.

Nisu prihvaćene primedbe pojedinih društava za reviziju da se ne dozvoli revizorima preduzetnicima da obavljaju delatnost revizije finansijskih izveštaja. Osmo Direktiva EU dozvoljava da se delatnost revizije obavlja u svim oblicima organizovanja privrednih subjekata koje poznaje zakon o privrednim društvima, pa i u formi preduzetnika. U uporednom zakonodavstvu dozvoljene su sve forme

organizovanja koje poznaje zakon o privrednim društvima. Saglasno Predlogu zakona, samostalni revizor (preduzetnik) u pogledu obavljanja revizije mora da ispunjava uslove kao i društvo za reviziju (poštovanje pravila za obavljanje revizije, osiguranje od odgovornosti za štetu, zaštita podataka, zabrana obavljanja revizije i dr.), pa s tim u vezi nema razloga da se i ovoj formi organizovanja privrednih subjekata (forma preduzetnika) ne omogući obavljanje poslova revizije.

Nisu prihvaćene primedbe učesnika javne rasprave da se detaljnije uredi materija interne revizije. Interna revizija je u Predlogu zakona uređena u onoj meri koliko je potrebno da se održi kontinuitet sa aktuelnim Zakonom o računovodstvu i reviziji u pogledu sertifikovanja internih revizora i propisa koji se s tim u vezi oslanjaju ovaj zakon. Npr: Zakon o privrednim društvima zahteva od javnih akcionarskih društava da najmanje jedno lice nadležno za unutrašnji nadzor poslovanja mora ispunjavati uslove propisane za internog revizora u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija. S tim u vezi, treba imati u vidu da je osnovni predmet uređivanja ovog zakona, statutarne (eksterna) revizija, koja se prema svojoj funkciji i značaju u velikoj meri razlikuje od interne revizije i kao takva predmet je detaljnog uređivanja. Nova Osma direktiva EU čije odredbe smo dužni da implementiramo u domaće propise, uređuje samo materiju statutarne (eksterne) revizije. U delokrugu direktive nije uređivanje interne revizije. Praksa u zemljama EU je da se interni revizori organizuju u posebna strukovna udruženja ili institute u okviru kojih mogu da ostvaruju i štite interese profesije.

Nije prihvaćena primedba da se skрати rok za obaveznu zamenu (rotiranje) licenciranog ovlašćenog revizora, potpisnika revizorskog izveštaja kod istog obveznika revizije. Predloženim zakonskim rešenjem uređuje se opšti okvir za obavljanje revizije. Predlogom zakona ostavljena je mogućnost da se posebnim zakonima uredi „rotacija” revizora i za kraći period (npr: kao što je to uređeno zakonom kojim se uređuju banke, zakonom kojim se uređuje tržište kapitala i sl.) Obaveza društava za reviziju da najkasnije svake sedme godine od početka obavljanja revizije finansijskih izveštaja kod istog obveznika revizije izvrše zamenu licenciranog ovlašćenog revizora potpisnika revizorskog izveštaja preuzeta je iz nove Osme direktive EU.

- Koje će mere tokom primene akta biti preduzete da bi se ostvarili razlozi donošenja akta?

S obzirom da je primena zakona uslovljena donošenjem odgovarajućih akata Komore ovlašćenih revizora i ministarstva nadležnog za poslove finansija, pretpostavka za njegovu primenu jeste donošenje tih akata u propisanom roku.

Prema predloženom zakonskom rešenju, Komora ovlašćenih revizora je nadležna da donosi podzakonska opšta akta za sprovođenje ovog zakona. Opšta akta Komore mogu stupiti na snagu tek po dobijanju saglasnosti od strane Ministarstva finansija i privrede.

Okvirno treba doneti oko dvanaest podzakonskih akata, a postoji mogućnost da bude donet i manji broj, s obzirom da pojedina pitanja podzakonskog uređivanja mogu biti obuhvaćena jednim opštim aktom. S tim u vezi, tačan naziv podzakonskih akata nije moguće unapred odrediti. Komora ovlašćenih revizora je kao profesionalno telo revizora u Republici Srbiji, osnovana Zakonom o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik RS”, br. 46/06 i 111/09) i nastavlja sa radom u skladu sa odredbama ovog zakona. Komora je dužna da svoje postojeće akte uskladi sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od njegovog stupanja na snagu, kao i da u ovom roku donese nova opšta akta u skladu sa svojim nadležnostima.

Ministarstvo finansija i privrede ne donosi neposredno opšta akta za sprovođenje ovog zakona, već daje saglasnost na sva opšta akta Komore u delu koji se odnosi na obavljanje poverenih poslova (javna ovlašćenja).

Ovim zakonom (u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu) obrazuje se Odbor za javni nadzor nad obavljanjem revizije. Ovo telo je između ostalog nadležno da daje mišljenja na opšta akta Komore ovlašćenih revizora na osnovu kojih Ministarstvo daje saglasnost na ta opšta akta, da predlaže Ministarstvu mere u nadzora nad radom licenciranih ovlašćenih revizora, samostalnih revizora i društava za reviziju, kao i da obavlja i druge aktivnosti u skladu sa ovim zakonom.

V. PROCENA IZNOSA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Primena ovog zakona zahteva izdvajanje sredstava iz budžeta Republike Srbije za finansiranje naknada za rad članova Odbora za javni nadzor nad obavljanjem revizije. Odlukom o obrazovanju ovog odbora utvrdiće se visina iznosa naknade koja će se isplaćivati svakom od članova, a koja se obično određuje u procentualnom iznosu u odnosu na neto platu pomoćnika direktora uprave u sastavu ministarstva.

Primena ovog zakona zahteva izdvajanje sredstava iz budžeta Republike Srbije za finansiranje vanrednih kontrola kvaliteta rada društava za reviziju i revizora, koje Ministarstvo finansija i privrede može naložiti Komori ovlašćenih revizora u skladu sa ovim zakonom. U tom slučaju iz budžeta bi se finansirala naknada za rad kontrolora koji bi po zahtevu Ministarstva bio angažovan u postupku vanredne kontrole, a sredstva izdvojena za tu namenu bi se kretala do visine plate vrhovnog državnog revizora zaposlenog u Državnoj revizorskoj instituciji.

Predloženo zakonsko rešenje predviđa i veliki broj dodatnih aktivnosti koje će ministarstvo nadležno za poslove finansija pored redovnih aktivnosti utvrđenih propisima kojim se uređuje nadležnosti ministarstava morati da obavlja. Dodatne aktivnosti se pre svega odnose na pružanje stručne i administrativne pomoći Odboru za javni nadzor, kao telu Vlade Republike Srbije koje je odgovorno za funkcionisanje i kvalitet rada revizorske profesije u našoj zemlji. S tim u vezi, Ministarstvo će pripremati akta u pojedinačnim predmetima u vezi sa izdavanjem i oduzimanjem licenci za obavljanje revizije fizičkim licima i dozvola za rad društvima za reviziju, izricanjem mera u postupku nadzora, a obavljaće i aktivnosti koje se odnose na pripremu i obradu dokumentacije u vezi sa davanjem mišljenja i saglasnosti na opšta akta Komore ovlašćenih revizora i druge poslove za potrebe ovog tela i Ministarstva. Takođe, ovo ministarstvo će pružati stručnu i administrativnu pomoć u radu Nacionalne komisije za računovodstvo, koja sprovodi aktivnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo. Imajući u vidu navedeno, a u cilju kvalitetnog obavljanja navedenih poslova potrebno je ojačati, odnosno povećati postojeće kadrovske kapacitete ovog ministarstva u Sektoru za finansijski sistem - Grupa za računovodstvo i reviziju na ukupno četiri do pet zaposlenih (trenutno tri zaposlena).

VI. POVRATNO DEJSTVO ZAKONA

U skladu sa članom 197. stav 2. Ustava Republike Srbije, a u cilju zaštite javnog interesa u pogledu nezavisnosti i objektivnosti u obavljanju revizije, predlaže se povratna primena zakona u delu koji se odnosi na obaveznu zamenu (rotiranje) licenciranog ovlašćenog revizora potpisnika revizorskog izveštaja (član 113). U skladu sa predloženim zakonskim rešenjem, društva za reviziju imaju obavezu da vrše zamenu (rotaciju) ključnog revizorskog partnera, potpisnika revizorskog izveštaja, najkasnije svake sedme godine od početka revizije kod istog obveznika revizije, osim ako posebnim zakonom nije drukčije uređeno. S tim u vezi, namera

predlagača zakona bila je da se društva za reviziju obavežu da rok za zamenu (rotaciju) licenciranih ovlašćenih revizora (vođa revizorskih timova), računaju od prve obavljene revizije u skladu sa aktuelnim Zakonom o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik RS”, br. 46/06, 111/09 i 99/11 - dr. zakon) koji je stupio na snagu 2006. godine. Time bi se onemogućilo da isti licencirani ovlašćeni revizor koji je npr. prethodnih pet godina, kao vođa revizorskog tima, potpisivao revizorske izveštaje kod istog obveznika revizije (maksimalna dužina perioda rotacije propisana aktuelnim Zakonom), zbog stupanja na snagu novog zakona, dobije još dodatnih sedam godina da obavlja reviziju kod ovog obveznika revizije (ukupno dvanaest godina). Saglasno predloženom rešenju, ako je licencirani ovlašćeni revizor pre stupanja na snagu ovog zakona obavljao reviziju kod istog obveznika revizije u trajanju od maksimalnih pet godina, moći će da obavlja reviziju kod ovog obveznika revizije još najduže dve godine od stupanja na snagu ovog zakona (ukupno sedam godina).